

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Podpora kultury v EU – Evropa pro občany
Support of Culture in the EU – Europe for Citizen

Student: Jakub Mynarčík

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jana Drastíková, Ph.D.

Ostrava 2009

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracoval samostatně.“

Jakub Mynarčík, 30. dubna 2009

řešitel

Obsah

1. ÚVOD.....	6
2. PODPORA KULTURY V EU.....	9
2.1 VÝZNAMNÉ MEZINÁRODNÍ INSTITUTE V OBLASTI KULTURY V HISTORICKÉM KONTEXTU.....	9
2.2 KULTURNÍ POLITIKA EU	10
2.3 PRÁVNÍ ÚPRAVA KULTURY	11
2.4 VYBRANÉ POLITIKY A PROGRAMY EU NA PODPORU KULTURY	14
2.4.1 <i>Evropský program Kultura (2007-2013)</i>	15
2.4.2 <i>Evropské hlavní město kultury</i>	16
2.4.2.1 <i>České Evropské hlavní město kultury roku 2015</i>	17
2.5 MEZIKULTURNÍ DIALOG A EVROPSKÝ ROK TVOŘIVOSTI A INOVACÍ.....	18
2.6 EKONOMIKA KULTURY V EU	19
2.7 VZTAHY EU SE TŘETÍMI ZEMĚMI	21
2.8 ZÁVĚR KAPITOLY	23
3. PROGRAM EVROPA PRO OBČANY 2007 – 2013	24
3.1 EVROPSKÉ OBČANSTVÍ	24
3.2 PRÁVA OBČANA EU	25
3.3 AKTIVNÍ EVROPSKÉ OBČANSTVÍ	25
3.4 EUROBAROMETR „OBČANSTVÍ EU“ (ÚNOR 2008)	26
3.5 PROGRAM EVROPA PRO OBČANY	27
3.5.1 <i>Obecné a konkrétní cíle programu</i>	28
3.5.2 <i>Odpovědné orgány</i>	29
3.5.3 <i>Účastníci programu a příjemci grantů</i>	30
3.5.4 <i>Rozpočet na programovací období 2007-2013</i>	30
3.5.5 <i>Jednotlivé akce programu</i>	31
3.5.5.1 <i>Akce 1 – Aktivní občané pro Evropu</i>	32
3.5.5.2 <i>Akce 2 – Aktivní občanská společnost v Evropě</i>	32
3.5.5.3 <i>Akce 3 – Společně pro Evropu</i>	33
3.5.5.4 <i>Akce 4 – Aktivní evropská paměť</i>	34
3.5.6 <i>Možná výše poskytovaných grantů</i>	34
3.6 ZÁVĚR KAPITOLY	36
4. REALIZACE PROJEKTŮ VE MĚSTĚ KOPŘIVNICI.....	37
4.1 MĚSTO KOPŘIVNICE.....	37
4.2.1 <i>Demografie obyvatel a vybrané statistické ukazatele Kopřivnice</i>	38
4.3.2 <i>Kultura v Kopřivnici</i>	39
4.3.2.1 <i>Marketingový výzkum „Spokojenost s kulturní, informační a muzejní nabídkou v Kopřivnici“</i> . 41	
4.4 SUBJEKTY A ORGANIZACE PŘIJÍMAJÍCÍ DOTACE NA KULTURU	42
4.5 MĚSTA PARTNERSTVÍ	43
4.5.1 <i>Akce za účastí partnerských měst</i>	45
4.5.2 <i>Program Evropa pro občany a jeho realizace v Kopřivnici</i>	46
4.5.2.1 <i>Evropské léto v Kopřivnici</i>	46
4.6 MOŽNÁ DOPORUČENÍ	49
4.7 ZÁVĚR KAPITOLY	49
5. ZÁVĚR.....	51
SEZNAM LITERATURY	53
SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ.....	55
SEZNAM PŘÍLOH.....	57
PŘÍLOHY	58

1. Úvod

„Kulturu tvoří všechny sny a snahy, které vedou k vytváření humanity. Kultura vyžaduje paradoxní pakt: různorodost musí být principem jednoty a uvědomění si rozdílů je nutné ne proto, aby rozdělilo, ale aby ještě více obohatilo kulturu. Evropa je buď kulturou, nebo není ničím.“

Denis de Rougemont

Z úvodního citátu švýcarského filosofa a spisovatele Denise de Rougemonta je zřejmé, jak velkou roli kultura hraje a jaký význam má v procesu sjednocování, neboť právě kultura leží v srdci lidského rozvoje a civilizace. A opravdu, vývoj lidstva a civilizace vždycky byl a bude spjat s kulturou. Té totiž vděčíme za naději. Dává nám sny, rozvíjí naše vnímání a smysly a nabízí nám nové možnosti, jak nahlížet na realitu. Tím, že podněcuje dialog a vzbuzuje zaujetí, a to způsobem, který spíše spojuje, než rozděluje, dává lidem dohromady.

Pojem kultura pochází z latiny od slova „colere“ – vzdělávat, obdělávat, pěstovat. Kultura je tedy obdělávání, pěstování. Ve významu slova, jak jej používáme dnes my, jej poprvé použil Marcus Tullius Cicero v Tuskulských hovorech (45 před naším letopočtem), kde rozlišuje „cultura agri“ – zemědělská půda a „cultura animi“ – kultura ducha.

Obecně je „kultura“ velmi komplexním pojmem. Na kulturu by se mělo pohlížet jako na soubor zvláštních duševních a hmotných znaků, které charakterizují společnost a společenskou skupinu. Kultura totiž zahrnuje literaturu a umění stejně jako způsob života, systémy hodnot, tradice a přesvědčení.

Kultura se dále může vztahovat k výtvarnému umění včetně různých druhů uměleckých děl, kulturních statků a služeb. Kultura má také antropologický význam. Je to základ symbolického pojmu pro významy, přesvědčení, hodnoty a tradice, které jsou vyjádřeny jazykem, uměním, náboženstvím a mýty. Kultura jako taková hraje zásadní roli ve vývoji člověka a ve složité struktuře identit a zvyků jednotlivců i společnosti.

Kulturní historie Evropy je opravdu bohatá a každý suverénní evropský stát má své neopakovatelné a jedinečné dějiny, díky nimž můžeme pochopit jednotlivé, spolu úzce

související události, ve kterých se odráží vývoj lidského myšlení, jednotlivých kulturních tradic a v neposlední řadě vývoj sjednocování Evropy.

Tím, že členské státy Evropské unie (EU) odevzdaly část své suverenity, umožnily vytvořit celek, který se v mnoha ohledech vymyká obdobným integracím. Tento celek byl vytvořen především proto, aby Evropané mohli společně sdílet své myšlenky, které jsou založené na svobodě a demokracii, rovnosti a míru. A je důležité si uvědomit, že Evropané sdílí také společné kulturní dědictví. Jazyk, literatura, divadlo, výtvarné umění, architektura, umělecká řemesla, film, rozhlas a televize jsou sice spojeny s určitou zemí či regionem, zároveň jsou však i součástí společného evropského kulturního dědictví, které je výsledkem stovky let tvořivosti, migračních toků a výměn. A právě Evropané využívají a váží si bohaté kulturní a jazykové rozmanitosti, která je podnětná a inspirovala mnoho zemí na světě.

V dnešní Evropě jsou kulturní výměny tak časté a dynamické jako nikdy předtím. Svoboda pohybu, kterou poskytla Smlouva o založení Evropského společenství (ES), výrazným způsobem zjednodušila kulturní výměny a dialog přes hranice. Kulturní činnosti a poptávka po kulturních statcích se rozšiřují díky nebývalému přístupu, který umožňují nové nástroje komunikace. Globalizace zároveň zesiluje vliv působení odlišnějších kultur z celého světa. To zvyšuje zvědavost a schopnost výměny s jinými kulturami a prospěch z nich přispívá k rozmanitosti našich společností. Vždyť v současné době EU, zahrnující 27 členských států, čítá na 495 milionů obyvatel žijících na území o rozloze přesahující 4,2 mil. km² (údaje k roku 2008), čímž je tato výměna o to markantnější a přesahuje i přes hranice Společenství v rámci spolupráce a vzájemného dialogu se třetími zeměmi.

V této práci bych se rád zaměřil právě na to, jakými způsoby přispívá EU k rozvoji kultury, jaké používá nástroje a politiky a také s jakým rozpočtem, vyčleněným pro kulturu, hospodaří. V první kapitole si kladu za cíl objasnit pozici kultury v EU na obecné úrovni, představit její postavení v EU, její právní úpravu a nástroje, které využívá k naplňování svých programů. Ve druhé kapitole se zaměřím na konkrétní nástroj používaný EU na podporu kultury a prohloubení myšlenky evropského občanství, tedy program Evropa pro občany a jeho aktuální verzi pro období let 2007 – 2013. Závěrečná kapitola bude patřit aplikaci programu Evropa pro občany a podpoře kultury ve městě Kopřivnici, které může být dobrým příkladem a inspirací pro ostatní města a především občany a ukázat jim, jak lze spojit prostředky na podporu a rozvoj kultury s konkrétními záměry v jeden celek a realizovat je.

Evropa je světadíl, jehož historie sahá hluboko do minulosti dávného starověku. Je také světadílem, který svým kulturním bohatstvím ohromuje svět již po staletí, ale především je světadílem, na kterém se jako národy pod vlajkou EU společně rozvíjíme, světadílem, na kterém společně žijeme.

2. Podpora kultury v EU

Originalita a úspěch EU je v její schopnosti respektovat různorodé a propletené dějiny, jazyky a kultury členských států a zároveň posilovat vzájemné porozumění a společná pravidla, což zajišťuje mír, stabilitu, prosperitu i solidaritu a s tím také velké bohatství kulturního dědictví a tvořivosti, které se s každým dalším rozšířením stále více zvětšuje. Díky této jednotě v rozmanitosti je respektování kulturní a jazykové rozmanitosti a podpora společného kulturního dědictví opravdu v centru evropského zájmu. V globalizovaném světě je to více než kdy jindy nezbytné. [22]

Jean Monnet (1888 – 1979), předseda Vysokého úřadu Montánní unie (1952 – 1955) a spoluzakladatel „Akčního výboru pro Spojené státy evropské“, kdysi prohlásil, že kdyby mohl dílo evropského sjednocování začít ještě jednou, zahájil by ho právě kulturou.

2.1 Významné mezinárodní instituce v oblasti kultury v historickém kontextu

Stejně tak, jako se dějiny samostatné EU začínají psát přibližně od konce druhé světové války, začnu i historii kulturní politiky a institucí působících v této oblasti popisovat od tohoto, pro svět zcela zásadního, data.

Po druhé světové válce sloužila kulturní politika, pokud měla tendenci překonat hranice jednoho národa, především k porozumění mezi národy. Postupně se vyvíjela institucionalizovaná podpora kultury (Schrötter, 2003).

A proto stojí za zmínku uvést, že jako první větší evropská mezivládní organizace se kulturními otázkami zabírala Rada Evropy (Council of Europe), která byla založena roku 1949 s cílem usilovat o hospodářskou, sociální, kulturní, vědeckou a právní spolupráci. Její další důraz byl a je kladen na harmonizaci právních řádů členských států a dodržování lidských práv a práv národnostních menšin. V roce 1954 schválila Evropskou kulturní konvenci, která upravila základy kulturní spolupráce a vzájemné kulturní výměny mezi členskými státy. V dnešní době má Rada Evropy problematiku kultury zakotvenou ve svých smlouvách a to konkrétně v Preambuli a článku 1 Statutu Rady Evropy. V roce 1962 byla Radou Evropy vytvořena Rada pro kulturní spolupráci, která dodnes organizuje pravidelné konference evropských ministrů kultury a sama se věnuje vlastním kulturním aktivitám.

Ve výčtu institucí nesmím zapomenout na celosvětovou Organizaci Organizace spojených národů (OSN) pro výchovu, vědu a kulturu neboli UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), jejímž hlavním úkolem je usilovat o udržení mezinárodního míru rozvíjením spolupráce v oblasti výchovy, vědy a kultury a prosazováním úcty k lidským právům a právnímu řádu. Celosvětová kulturní rozmanitost a mezikulturní dialog se staly hlavní výzvou v globálním uspořádání, které je založené na míru, vzájemném porozumění a respektování sdílených hodnot, jako jsou ochrana a podpora lidských práv a ochrana jazyků. Dne 18. března 2007 vstoupila v platnost Úmluva UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů, což je v tomto ohledu zásadní krok, ke kterému také významným způsobem přispěla i EU.

K těmto dvěma výše zmíněným institucím bezesporu patří i EU, jelikož v dnešní době představuje jedno z nejdůležitějších integračních uskupení, které se mimo jiné také zabývá právě kulturou a kulturní politikou v Evropě, potažmo ve svých členských zemích, a proto se v dalším výkladu zaměřím pouze na postavení kultury v rámci EU, které je hlavním cílem této práce.

2.2 Kulturní politika EU

Kulturní politika je projednávána na všech úrovních a ve všech důležitých institucích EU, počínaje Evropskou radou neboli „Evropským summitem“, přes Radu EU, Evropskou komisi až po Evropský parlament. Nemalý význam mají také Evropský hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů jakožto poradní orgány EU. Ovšem jednu z nejdůležitějších rolí v kulturní politice EU z výše jmenovaných institucí hraje právě Evropská komise, která zastupuje mezi institucemi EU nadnárodní princip. To znamená, že prosazuje zájmy EU jako celku a tvoří protiváhu zájmům jednotlivých členských států. Je strážkyní smluv, iniciátorkou legislativy a jakousi vládou EU.

Evropská komise podporuje kulturu dvěma způsoby:

- a) prostřednictvím politik, zejména kulturní politiky, ale také prostřednictvím začleňování kulturního rozměru do dalších oblastí zájmu EU, jako je například politika hospodářské soutěže nebo průmyslu
- b) prostřednictvím finanční podpory, především prostřednictvím programu Kultura, o kterém se dále zmíním podrobněji, ale také dalšími činnostmi, například v rámci své regionální politiky

V rámci Evropské komise je kulturní politika institucionálně rozdělena do dvou generálních ředitelství, a sice do Ředitelství pro vzdělávání a kulturu, které má na starosti kulturní záležitosti, a do Ředitelství pro informační společnost a média, zabývající se audiovizuální problematikou. Zvláštní postavení zaujímá problematika mnohojazyčnosti, která byla díky narůstající důležitosti svěřena samostatnému komisaři, formálně však spadá pod Generální ředitelství pro vzdělávání a kulturu. Evropským komisařem odpovědným za výchovu, vzdělávání, kulturu a mládež je v současné době Ján Figel' ze Slovenska a komisařem za mnohojazyčnost je Leonard Orban z Rumunska.

Za zmínku stojí také uvést, že v Evropském parlamentu se problematice kultury věnuje Výbor pro kulturu a vzdělávání.

Důležitou roli sehrává také Vzdělávací, audiovizuální a kulturní výkonná agentura (The Education, Audiovisual and Culture Executive Agency), která je zodpovědná za řízení části evropských programů v daných oblastech. Tato agentura funguje od roku 2006 pod vedením tří ředitelství - kromě již zmíněných pro vzdělávání a kulturu a pro informační společnost a média je do procesu zapojeno rovněž Generální ředitelství pro rozvojovou pomoc díky prvku rozvojové spolupráce.

V České republice je gestorem kulturní i audiovizuální politiky Ministerstvo kultury, část mnohojazyčnosti je v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a část mezinárodně-politická spadá do gesce Ministerstva zahraničních věcí.

2.3 Právní úprava kultury

I přesto, že aktivity EU v sektoru kultury jsou spíše skromné, nesmím je ponechat bez povšimnutí a to tím spíše, že se do budoucna očekává další rozšiřování integrační spolupráce, aniž by byla potlačována identita jednotlivých členských států (Jakš, 1998).

Pokud jde o obecné postavení kultury v EU, je toto upraveno ve Smlouvě o založení ES, konkrétně v hlavě XII - Kultura, článku 151. Odstavec první upravuje pozici Společenství a doslova říká, že Společenství přispívá k rozkvětu kultur členských států a přitom respektuje jejich národní a regionální různorodosti a zároveň zdůrazňuje společné kulturní dědictví.

Činnost Společenství je zaměřena na povzbuzování spolupráce mezi členskými státy a v případě potřeby na podporu a doplňování jejich činnosti v následujících oblastech:

- a) zlepšování znalostí a šíření kultury a dějin evropských národů,
- b) zachování a ochrana kulturního dědictví evropského významu,
- c) nekomerční kulturní výměny,
- d) umělecké a literární tvorby, včetně tvorby v audiovizuální oblasti.

Za povšimnutí stojí také skutečnost uvedená v této smlouvě a to, že Společenství a členské státy podporují spolupráci v oblasti kultury se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi, zejména s Radou Evropy. Společenství také ve své činnosti podle ostatních ustanovení této smlouvy přihlíží ke kulturním hlediskům, zejména s cílem uznávat a podporovat rozmanitost svých kultur. Toto ustanovení velmi přesně vystihuje jeden ze symbolů EU, kterým je její heslo, nebo chcete-li motto – *United in diversity – Jednotná v rozmanitosti*.

Článek 151 dále říká, že Rada EU, aby přispěla k dosažení cílů, uvedených v tomto článku:

- a) přijímá postupem podle článku 251 (procedura spolurozhodování) po konzultaci s Výborem regionů podpůrná opatření, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států. Rada EU při postupu podle článku 251 rozhoduje jednomyslně,
- b) vydává na návrh Komise jednomyslně doporučení.

Za kulturu proto jsou a zůstanou zodpovědné v první řadě členské státy; některé země se jí zabývají převážně na regionální nebo dokonce místní úrovni. Ustanovení článku 151 například nestanoví harmonizaci právních a správních předpisů členských států. Činnost na úrovni EU musí být vykonávána s plným respektováním zásady subsidiarity, přičemž rolí EU je podpořit a doplňovat, spíše než nahrazovat činnost členských států, respektovat jejich různorodost a podněcovat výměny, dialog a vzájemné porozumění. [10]

V článku 87 odstavce 3d Smlouvy o založení ES v části o státních podporách se dále pojednává o kultuře. Tento článek uvádí, že za slučitelné se společným trhem mohou být považovány kromě jiných i podpory určené na pomoc kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a hospodářské soutěže ve Společenství v míře odporující společnému zájmu.

Pro doplnění celkového výčtu právní úpravy kultury v primárním právu EU bych ještě chtěl zmínit, že v prosinci roku 2007 završila EU přijetím Lisabonské smlouvy sedm let trvající debatu o institucionální reformě EU. Podobně jako ve Smlouvě o založení ES je pojem kultura v Lisabonské smlouvě také upraven.

Smlouva o fungování EU (ve znění Lisabonské smlouvy) upravuje kulturu v hlavě XIII – Kultura článku 167 stejným způsobem jako předchozí smlouva a doslova říká, že Unie přispívá k rozkvětu kultur členských států a přitom respektuje jejich národní a regionální různorodosti a zároveň zdůrazňuje společné kulturní dědictví ... [7] (pro účel této práce byl text zkrácen z důvodu jeho shody s textem Smlouvy o založení ES).

Převážná část textu Smlouvy o fungování EU se shoduje se Smlouvou o založení ES, změna přichází až v pátém odstavci, ve kterém se nově píše, že ve snaze přispět k dosažení cílů, uvedených v tomto článku:

- a) Rada EU a Evropský parlament přijímají řádným legislativním postupem po konzultaci s Výborem regionů podpůrná opatření, s vyloučením harmonizace právních předpisů členských států,
- b) Rada EU na návrh Komise přijme doporučení.

Účel a rozsah kulturní politiky Unie se tedy oproti současnému stavu (Hlava VII, čl. 151 Smlouvy o založení ES) vlivem Lisabonské smlouvy nemění – činnost Unie bude i nadále zaměřena na zlepšování znalostí a šíření kultury a dějin evropských národů, zachování a ochranu evropského kulturního dědictví, nekomerční kulturní výměny a uměleckou a literární tvorbu. Úkolem Unie zůstává také spolupráce v oblasti kultury se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi a zohledňování kulturních hledisek při její činnosti v dalších oblastech. Nástrojem k provádění kulturní politiky jsou opatření podpůrného nebo doporučujícího charakteru přijímaná Evropským parlamentem a Radou EU řádným legislativním postupem po konzultaci s Výborem regionů, nebo Radou EU samotnou, která neharmonizují právo členských států.

Na rozdíl od dosavadního jednomyslného rozhodování budou tato opatření podle Lisabonské smlouvy nově přijímána kvalifikovanou většinou (Pítrová, 2008).

2.4 Vybrané politiky a programy EU na podporu kultury

EU již mnoha způsoby přispívá k podpoře kulturních činností v Evropě, a to prostřednictvím svých programů a politik.

Kulturní programy Společenství jsou velmi produktivní a v mnoha ohledech i kreativní. Současný program Kultura (2007 – 2013) má za cíl usnadňovat vzájemné porozumění, podněcovat tvořivost a přispívat k vzájemnému obohacování našich kultur. Pomáhá tisícům kulturních organizací vytvořit a zavést kulturní a umělecké projekty, které zlepšují znalost a šíření evropského kulturního dědictví a podporují kulturní výměny, uměleckou a literární tvorbu a literární překlady. Podporuje také orgány aktivní na evropské úrovni v oblasti kultury a zajišťuje uznání hlavním evropským kulturním úspěchům prostřednictvím evropských cen pro architekturu, kulturní dědictví a hudbu a to také díky evropským městům kultury. (podrobněji dále v bodech 2.4.1 a 2.4.2)

Mnoho dalších programů má významný kladný dopad na kulturu buď prostřednictvím specifických kulturních projektů, které podporují, používáním cizích jazyků, pevným spojením mezi učením a kulturou nebo podněcováním osobních kulturních zkušeností. Mezi tyto programy patří program „Evropa pro občany“ (2007 – 2013), který je také založen na článku Smlouvy vztahujícím se ke kultuře, a podporuje aktivní evropské občanství, stejně jako programy podporující celoživotní učení (včetně programů Erasmus a Erasmus Mundus), mnohojazyčnost a výměny mezi mladými lidmi.

Co se týče kinematografie a audiovizuálního odvětví, funguje od roku 1991 program Media, který podporuje konkurenceschopnost evropského audiovizuálního odvětví. Jeho cílem je rovněž podpořit mezikulturní dialog, zvýšit vzájemné povědomí mezi evropskými kulturami a rozvinout kulturní potenciál. Doporučení o filmovém dědictví a konkurenceschopnosti souvisejících průmyslových činností přijaté v polovině listopadu roku 2005 navíc stanoví konkrétní akce v oblasti filmového dědictví.

Řada dalších programů financování Společenstvím je významným přínosem pro kulturu. Podpora poskytovaná v rámci politiky soudržnosti a politiky rozvoje venkova může sloužit jako nástroj, který pomůže například obnovit kulturní dědictví a podpořit tvůrčí odvětví se zřetelem na zvyšování přitažlivosti regionů nebo na podporu vzdělávání odborníků v oblasti kultury. To platí i pro rozvoj informační společnosti (např. pro iniciativu digitální knihovna,

jejímž cílem je ulehčit online přístup ke kulturnímu a vědeckému dědictví Evropy) nebo pro výzkum (s výzkumnými rámcovými programy). Mnoho politik Společenství hraje také důležitou roli ve vytváření regulačního rámce pro odvětví kultury.

Od zavedení článku 87 odstavce 3 písmene d) Maastrichtskou smlouvou hrají u státní podpory roli rovněž kulturní úvahy. Na základě tohoto ustanovení schválila Komise v minulosti širokou škálu vnitrostátních opatření, která se týkala rozličných oblastí jako například muzeí, národního dědictví, divadelní a hudební produkce, tištěných kulturních médií a kinematografického a audiovizuálního odvětví.

2.4.1 Evropský program Kultura (2007-2013)

Program Kultura (Culture), koncipovaný na programovací období let 2007 – 2013, je programem EU pro částečné financování především mezinárodních projektů z oblasti kultury. Program Kultura (2007 – 2013), který navázal na program Kultura 2000, byl zřízen s cílem posílit kulturní prostor sdílený Evropany a založený na společném kulturním dědictví prostřednictvím rozvoje kulturní spolupráce mezi tvůrci, kulturními aktéry a kulturními institucemi zemí účastnících se programu, s cílem podpořit utváření evropského občanství. Rozhodnutí Evropského parlamentu a Evropské rady o založení programu bylo uveřejněno v Úředním věstníku EU dne 27. prosince 2006.

Program má tři konkrétní cíle:

- a) posilovat nadnárodní mobilitu osob pracujících v odvětví kultury,
- b) podporovat nadnárodní mobilitu kulturních a uměleckých děl a produktů,
- c) podporovat dialog mezi kulturami.

Program podporuje projekty, organizace, propagační činnosti a výzkum ve všech odvětvích kultury s výjimkou audiovizuální oblasti, pro niž existuje samostatný program. Program uděluje finanční příspěvky kvalitním, inovativním projektům, které podporují kreativitu, vykazují skutečnou evropskou přidanou hodnotu, tzn. hodnotu z hlediska celé Evropy, a odrážejí současné směry a zájmy subjektů z oblasti kultury.

Za projekty s evropskou přidanou hodnotou jsou považovány projekty, jejichž cíle, metody a formy spolupráce přesahují lokální, regionální nebo národní zájmy a mají za cíl rozvíjet spolupráci na evropské úrovni. Princip spolupráce by měl být založen na vzájemné výměně

zkušeností a vytvořit výsledek, který by byl kvalitativně rozdílný ve srovnání s množstvím různých akcí v národním měřítku, a tak vytvořit skutečnou všestrannou součinnost podporující dosažení společných cílů.

Pro program Kultura (2007 – 2013) byly stanoveny tři základní skupiny projektu a procentuální účast podpory z finančních prostředků EU na nich se podílejí:

1. skupina: Podpora kulturních projektu (cca 77 % rozpočtu projektu)
Projekty víceleté spolupráce: 6 partnerů ze 6 zemí – doba trvání: 3 – 5 let
Akce spolupráce: 3 partneři ze 3 zemí – doba trvání: do 2 let
Zvláštní akce: ceny, evropská města kultury apod.
2. skupina: Podpora evropských kulturních agentur a sítí (cca 10 % rozpočtu projektu)
3. skupina: Podpora aktivit, které co nejvíce zvětšují dopad projektu, sběr statistických údajů a také studií o kulturní spolupráci a rozvoji kulturní politiky (cca 5 % rozpočtu projektu)

Ve většině případů probíhá výběr na základě výzvy k předkládání návrhu, kterou každoročně vyhlašuje Generální ředitelství Evropské komise pro vzdělávání a kulturu a kterou administruje Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast.

2.4.2 Evropské hlavní město kultury

Ve smlouvách o založení Evropských společenství z roku 1957 (Římské smlouvy) se nepředpokládala žádná specifická společná kulturní politika. Přesto už od roku 1977 byly pořádány první společné kulturní akce členských států ES (Schrötter, 2003). Jako příkladem může být vyhlašování „Hlavního města evropské kultury“ (původním názvem Evropské město kultury, k přejmenování došlo v roce 1999), které vychází právě z iniciativy ES, především z iniciativy řecké ministryně kultury Meliny Mercouri a z usnesení Evropské rady z roku 1983 ve Stuttgartu, podle kterého je od roku 1985 každoročně vyhlašováno určité město Hlavním městem evropské kultury.

Od té doby se změnilo nahlížení na tuto iniciativu mezi obyvateli evropských měst a kulturní a sociálně ekonomický přínos tohoto titulu pro město stále roste díky velkému počtu návštěvníků, které přináší.

Evropské hlavní město kultury je v dnešní době tedy velmi prestižní titul udělovaný Evropskou komisí a Evropským parlamentem jednomu nebo dvěma evropským městům (jedno je ze staré a jedno z nové členské země EU), které po celý rok mají možnost představit Evropě jejich kulturní život a jeho rozvoj. Některá města využijí této šance, aby kompletně transformovala svoji kulturní strukturu a aby se stala uznávanými v mezinárodním prostředí.

Až do roku 2004 byla Evropská hlavní města kultury jednomyslně vybírána členskými státy. Evropská komise přidělovala každý rok vybranému městu dotaci. V současné době jmenuje Evropské hlavní město kultury Rada EU na doporučení Evropské komise, která bere v úvahu stanovisko Evropského parlamentu a poroty sestavené ze sedmi významných osobností ze světa kultury. Výběr probíhá hned z několika měst daného státu (který je pro daný rok vybrán jako jakýsi hostitel Evropského hlavního města kultury), která podala žádost o kandidaturu na tento titul.

Prvním v řadě se titulem Hlavního města evropské kultury mohly honosit řecké Athény v roce 1985. V roce 1999 to byl například Výmar (Německo), v roce 2000 to bylo hned devět měst, mezi nimiž byla i Praha. Hlavními městy evropské kultury pro rok 2001 byly vyhlášeny Porto (Portugalsko) a Rotterdam (Nizozemsko), v roce 2008 Liverpool (Spojené království) a Stavanger (Norsko). Pro rok 2009 to jsou města Linec (Rakousko) a Vilnius (Litva).

Na základě Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady EU č. 1622/2006/ES ze dne 24. října 2006 o zavedení akce Společenství na podporu projektu „Evropské hlavní město kultury“ bylo stanoveno pořadí národů pro předkládání návrhů a nominací na Evropské hlavní město kultury pro roky 2007 až 2019. Česká republika představí své Evropské hlavní město kultury v roce 2015 společně s Belgií. Celkový přehled Evropských hlavních měst kultury od roku 1985 a kandidátských měst na tento titul do roku 2019 se nachází v závěru této práce v příloze č. 1.

2.4.2.1 České Evropské hlavní město kultury roku 2015

Belgie a rovněž ani Česká republika svá Evropská hlavní města kultury, která představí v roce 2015, ještě neznají a jejich výběr je teprve čeká. Ovšem již nyní se pozornost všech ubírá k tomu, která města podají kandidaturu a přihlásí se do výběrového řízení. Výběr bude následně probíhat ve dvou kolech – v takzvané předvýběrové a výběrové fázi. Uzávěrka přihlášky do předvýběrové fáze soutěže je 31. 10. 2009. O konečném vítězi bude rozhodnuto

koncem roku 2010. V obou případech budou jednotlivé přihlášky hodnoceny třináctičlennou odbornou komisí, kterou bude tvořit sedm zástupců z evropských institucí a dalších šest členů jmenuje Ministerstvo kultury České republiky. Tato komise pak předkládá návrh na udělení titulu Radě ministrů EU. Obdobně tomu bude i v Belgii.

V Belgii se k možnosti získat tento titul prozatím přihlásila města Mons a Liége. V České republice svou oficiální kandidaturu oznámila Plzeň a k velkému překvapení všech, také Ostrava. Spekuluje se o dalších kandidátech, především o Hradci Králové a Českých Budějovicích.

Šéf ostravského týmu Čestmír Kopecký, který chce krajskou metropoli k zisku prestižního titulu přivést, říká: *„Myslím si, že pro Ostravu je investice do této kandidatury nejlepší možnou volbou. Může se stát Evropským hlavním městem kultury a splnit si všechny dluhy a sny. Poměr co by mohla získat a kolik jí to stojí, je tak obrovský, že by byla chyba to neudělat.“* [3]

Ostrava, stejně jako ostatní města, chtějí využít této nabízené příležitosti a po dobu jednoho roku prezentovat svou kulturní jedinečnost a rozmanitost a využívat nepřeberných možností a výhod, které jim tento titul přinese.

2.5 Mezikulturní dialog a Evropský rok tvořivosti a inovací

Evropská kultura se stává stále rozmanitější. S rozšířením EU, deregulací zákonů o zaměstnanosti a globalizací nabývá mnoho zemí na jasně více multikulturním charakteru. Roste zde počet aktivně používaných jazyků, náboženských vyznání a etnického a kulturního zázemí. EU proto označila rok 2008 za Evropský rok mezikulturního dialogu. Stalo se tak především proto, aby vyjádřila a zvýraznila osvědčené postupy v mezikulturním dialogu s cílem vytvořit udržitelnou strategii pro období po roce 2008. Zvláštní pozornost byla věnována dimenzi mnohojazyčnosti tohoto dialogu.

Hlavní myšlenkou Evropského roku mezikulturního dialogu 2008 bylo, že bohatá kulturní rozmanitost představuje pro Evropu jedinečnou výhodu. Všichni lidé žijící v Evropě se mohli seznámit a prozkoumat pestré kulturní dědictví a poučit se z různých kulturních tradic. Evropský rok mezikulturního dialogu byl připraven na základě rozhodnutí č. 1983/2006/ES Evropského parlamentu a Evropské rady.

Na základě stávajících programů a jejich financování vyhlásila Evropská komise rok 2009 Evropským rokem tvořivosti a inovací s cílem zvýšit informovanost veřejnosti a povědomí o významu kreativity a inovací v osobním, společenském i ekonomickém rozvoji, podpořit politickou debatu v členských státech a přispět k posílení tvořivosti, inovací a mezikulturních schopností a stimulovat vzdělávání a výzkum. V rámci tohoto roku by se měla uskutečnit řada akcí, které by měly přispět ke zvýšení připravenosti EU na výzvy globalizovaného světa. Klíčovým poselstvím Evropského roku kreativity a inovace je, že: *„Kreativita a inovace přispívají k ekonomické prosperitě a stejně tak i ke společenskému i hospodářskému blahobytu.“*

Na celoevropské úrovni bude za Evropský rok kreativity a inovace odpovědné především Generální ředitelství Evropské komise pro vzdělávání a kulturu spolu s Generálním ředitelstvím pro firmy a průmysl.

Alespoň pro úplnost je důležité uvést, že EU bude s roky věnovanými specifickým tématům na evropské úrovni pokračovat i po roce 2009, kdy již nyní je avizováno velmi zajímavé téma roku 2010, který bude Rokem boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení.

2.6 Ekonomika kultury v EU

Na zasedání Evropské rady v Lisabonu v březnu 2000 odsouhlasily hlavy států a vlád EU ambiciózní záměr: do roku 2010 učinit z EU *„nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější, na znalostech založenou ekonomiku světa, která by byla schopna udržitelného hospodářského rozvoje s početnějšími a lepšími pracovními místy a větší sociální soudržností.“*

Lisabon prosazuje navýšení výdajů na výzkum a vývoj ze strany vlád, univerzit a podniků. Panuje totiž přesvědčení, že růstu a zaměstnanosti bude dosaženo pomocí investic do průmyslu známého pod anglickým pojmem Information and Communication Technologies (ICT), neboli informační a komunikační technologie – vlajkové lodi v oblasti průmyslových odvětví digitálního hospodářství – a podporou inovací, především na poli „znalostní ekonomiky.“ [21]

Role kulturního a tvůrčího odvětví je v tomto kontextu i nadále do značné míry opomíjena.

V říjnu roku 2006 byla zveřejněná Studie o ekonomice kultury v Evropě, která byla vypracovaná pro Evropskou komisi, konkrétně pro Generální ředitelství pro vzdělání a kulturu. Tato studie ukazuje, jak kultura pohání hospodářský a společenský rozvoj a rovněž inovace a soudržnost. Jedná se o první pokus zachytit přímý a nepřímý společensko-hospodářský vliv kulturního odvětví v Evropě.

Jak z této studie vyplynulo, kulturní a tvůrčí odvětví je rostoucím sektorem, který se rozvíjí rychlejším tempem než zbytek ekonomiky. To samé platí pro zaměstnanost. Toto odvětví totiž nabízí velkou škálu často vysoce kvalifikovaných možností uplatnění. Rovněž pohání řadu dalších odvětví evropského hospodářství, hlavně sektory inovací a ICT.

Studie rovněž ilustruje to, jak kultura podporuje evropskou integraci a je klíčovým nástrojem při integraci jednotlivých složek evropských společností v jejich různorodosti, při upevňování pocitu sounáležitosti a šíření demokratických a sociálních hodnot.

Kultura může přispívat ke „svádění“ evropských občanů myšlenkou evropské integrace.
[21]

Tato studie přinesla srovnání odvětví kultury s jinými vybranými odvětvími ekonomiky pomocí makroekonomických ukazatelů. Pro účely této práce jsem vybral jen některé hlavní přímo měřitelné společensko-hospodářské dopady kulturního a tvůrčího odvětví.

Studie ukazuje, že odvětví kultury dosáhlo v roce 2003 obratu přesahujícího 654 miliard EUR. Obrat průmyslu výroby automobilů činil v roce 2001 271 miliard EUR a obrat výrobců ICT dosáhl v roce 2003 541 miliard EUR. V roce 2003 odvětví kultury přispělo k hrubému domácímu produktu (HDP) EU 2,6%. Ve stejném roce obchod s nemovitostmi se podílel 2,1% na HDP EU. Odvětví spojené s potravinami a nápoji se podílelo na HDP EU 1,9%. Oděvní průmysl se podílel na HDP EU 0,5%.

Celkový růst přidané hodnoty odvětví kultury činil za období 1999 – 2003 19,7%. Růst tohoto odvětví v letech 1999 – 2003 byl o 12,3% vyšší než celkový růst hospodářství.

V roce 2004 pracovalo v odvětvích kultury 5,8 milionů lidí, což odpovídá 3,1% celkového množství zaměstnaných osob v EU25. Zatímco se celková zaměstnanost v zemích EU

v letech 2002 – 2004 snížila, zaměstnanost v tomto odvětví vzrostla o 1,85%. 46,8% pracovníků má nejméně univerzitní diplom (oproti 25,7% z celkové zaměstnanosti). Podíl svobodných povolání je ve srovnání s celkovou zaměstnaností více než dvojnásobný (28,8% oproti 14,1%). Odvětví vykazuje 17% pracovníků na dobu určitou (13,3% v celkové zaměstnanosti). Podíl pracovníků na částečný úvazek je vyšší (jeden pracovník ze čtyř, oproti 17,6% celkové zaměstnanosti). [21]

Čísla ukazují, jakou hrají kulturní a tvůrčí odvětví v Evropě důležitou ekonomickou a sociální roli: toto odvětví si vede dobře a čím dál víc se podílí na hospodářské činnosti EU.

Stejně jako pro jiné oblasti zájmu EU, jsou i pro oblast kultury v rámci rozpočtu EU vyčleňovány finanční prostředky na jednotlivé programy. V květnu roku 2006 ministři kultury členských zemí EU v Radě EU schválili kulturní programy unie na příštích sedm let, tedy pro programovací období 2007 – 2013 a s nimi spojené finanční částky, které budou do jednotlivých programů vloženy. Do programu Kultura 2007 – 2013 vloží 400 milionů EUR, do programu Evropa pro občany 215 milionů EUR a do programu Media 750 milionů EUR. Celkem tedy plánují výdaje ve výši 1,365 miliardy EUR (cca 40 miliard korun). Tyto částky ovšem zdaleka nedosahují výše, kterou navrhovala Evropská komise.

Prostředky, které jsou v EU vyčleněny pro podporu kultury, jsou odpovídajícím způsobem sníženy a poskytují se pouze jako příplatky, nikoli jako klasické financování.

2.7 Vztahy EU se třetími zeměmi

Kultura je důležitou součástí hlavních programů a nástrojů EU pro spolupráci i bilaterálních dohod EU se třetími zeměmi. Jako příklad mohu uvést Dohodu z Cotonou se státy africké, karibské a tichomořské oblasti, Program sousedství a partnerství se sousedními zeměmi a Ruskem a nástroj rozvoje a spolupráce týkající se Asie a Střední a Latinské Ameriky. Kultura je také klíčovým prvkem spolupráce s Radou Evropy, která umožnila společnou realizaci Dnů evropského dědictví a některé činnosti v zemích západního Balkánu.

Ve všech rozvojových oblastech světa je již mnoho let v rámci finanční a technické pomoci Unie prováděna velká řada kulturních projektů a programů. Cílem těchto kulturních činností je ochrana a obnova památek, výroba a oběh uměleckých děl, vznik nebo obnova muzeí, místní budování kulturních objektů, podpora začínajících umělců a organizace

hlavních kulturních událostí. Evropská komise také řídí fondy a činnosti, které podporují vznik a posílení kulturního průmyslu v partnerských zemích, především co se týče kinematografie a audiovizuálního odvětví, a prosazují místní přístup ke kultuře a kulturní rozmanitost v třetích zemích.

S tím je úzce spojeno i to, že se Unie více zaměřuje na prosazování podpory lidských práv včetně ochrany a podpory kulturních práv, práv domorodých obyvatel i práv menšin a lidí na okraji společnosti.

Mezi základní cíle takovýchto činností patří samozřejmě i mezikulturní dialog, který je jedním z hlavních nástrojů pro mír a prevenci konfliktů. Prioritní činnosti byly v tomto ohledu zahájeny na popud poradní skupiny zřízené předsedou Evropské komise, které také mimo jiné vedly k založení euro-středomořské Nadace Anny Lindh pro dialog mezi kulturami v Alexandrii a k zahájení zvláštní debaty o kultuře v rámci politických dialogů s mnoha třetími zeměmi.

Evropská komise také nedávno začala posilovat svou veřejnou diplomacií zahraniční politiku v oblasti kulturních událostí. Často také zapojuje do spolupráce kulturní instituce členských států a členské státy navzájem, aby třetím zemím zprostředkovala důležité informace o Evropě, její identitě a zkušenostech při budování mostů mezi různými kulturami.

Na obecnější úrovni předložila Evropská komise víceleté tematické programy v rámci finančních výhledů 2007 – 2013 s cílem financovat intervence Společenství zaprvé v rozvojových zemích a oblastech a zadruhé na mezinárodní úrovni. Tematické programy „Investice do lidí“ a „Nestátní subjekty a místní orgány v rámci rozvoje“ doplní geografickou spolupráci, která probíhá v rámci strategických dokumentů o jednotlivých zemích v oblasti kultury. Poslední průzkumy veřejného mínění jasně ukazují, že pod tlakem globalizace si většina evropských občanů přeje, aby přítomnost Evropy ve světě byla zřetelnější a aby její vnější politika dobře odrážela její hodnoty. Kultura se samozřejmě nachází v centru tohoto multilaterálního přístupu usilujícího o dosažení shody.

Úmluva UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů vstoupila rychle v platnost, což svědčí o nové roli kulturní rozmanitosti na mezinárodní úrovni: Společenství a členské státy se jako strany zavázaly k posilování nového kulturního pilíře správy v

celosvětovém měřítku a udržitelného rozvoje, a to především zvýšením mezinárodní spolupráce.

2.8 Závěr kapitoly

Kapitola Podpora kultury v EU přiblížila postavení kultury především v rámci EU. Ukázala také, jaké mezinárodní organizace jsou do kultury zapojeny, jaká je kulturní politika EU a jaké instituce se starají o její fungování. Také nám přiblížila právní základ úpravy kultury, a jaké programy EU realizuje. Dále vysvětlila některé důležité pojmy a jejich významy, například mezikulturní dialog, ekonomická váha kultury v EU. Rovněž také přiblížila pojetí jak je pro EU důležitá spolupráce v oblasti kultury s kandidátskými zeměmi a zeměmi třetími, které s EU spolupracují.

Ve třetí kapitole kulturu také neopustím, pouze se zaměřím na její jinou rovinu a to přiblížením programu Evropa pro občany.

3. Program Evropa pro občany 2007 – 2013

V této kapitole se budu blíže zabývat programem Evropa pro občany, konkrétně s jeho podobou připravenou na období let 2007 – 2013.

Stejně jako se evropská kultura, na úrovni EU, týká především občanů Společenství – Evropanů, je i program Evropa pro občany zaměřen především na obyvatele členských států EU a jejich aktivní účast v „unijním“ životě. V úvodu této kapitoly se proto nejdříve zaměřím na to, co to znamená být občanem EU.

3.1 Evropské občanství

Občanství EU je jedním z důležitých pojmů, který přinesla Smlouva o EU (takzvaná Maastrichtská smlouva). Následně přijatá Amsterodamská smlouva práva občanů EU ještě dále prohloubila.

Občanství Unie je zakotveno ve druhé části Smlouvy o založení ES v člancích 17 až 22. V článku 17 se doslova píše: „Zavádí se občanství unie. Každá osoba, která má státní příslušnost členského státu, je občanem Unie. Občanství Unie doplňuje státní příslušnost členského státu, ale nenahrazuje ji.“

Dalším důležitým článkem, který se týká občanství EU, je článek 18, který říká, že každý občan Unie má právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států s výhradou omezení a podmínek stanovených v této smlouvě a v předpisech přijatých k jejímu provedení.

Občanství EU je vždy odvozováno od občanství některého členského státu a vlastně rozšiřuje toto státní občanství o nově přiznaná občanská práva. Také občané s dvojím občanstvím, z nichž alespoň jedno je občanstvím členského státu Unie, jsou občany EU a mají z toho vyplývající práva. Je však třeba poznamenat, že udělení či přiznání občanství konkrétního členského státu je vždy výhradně v kompetenci tohoto státu - je definováno v národní legislativě. [12]

3.2 Práva občana EU

Význam občanství Unie spočívá ve skutečnosti, že občané Unie mají skutečná práva a povinnosti podle práva Společenství. Jednotlivá práva občana EU přesně stanoví Smlouva o založení ES v již výše zmíněných člancích její druhé části – Občanství unie.

Základními právy občana Unie podle druhé části Smlouvy o ES tedy jsou:

- a) právo pohybovat se (cestovat) po celém území Unie a pobývat či usadit se kdekoliv v rámci Společenství
- b) právo hledat si pracovní příležitosti a pracovat ve všech členských zemích
- c) právo na stejné zacházení jako zaměstnanci daného státu EU – zákaz diskriminace v zaměstnání
- d) jako osoba samostatně výdělečně činná má právo poskytovat služby na celém území EU
- e) právo studovat, vzdělávat se, připravovat se na budoucí povolání a uskutečňovat výzkum na území EU
- f) právo volit a být volen do Evropského parlamentu a dále právo k němu podávat petice
- g) obdobně právo volit a kandidovat ve volbách do místních zastupitelstev v místě svého pobytu
- h) v zemi, kde chybí jeho vlastní diplomatické zastoupení má občan EU právo využít konzulát nebo velvyslanectví jiného členského státu
- i) právo obracet se na evropského ombudsmana či podat stížnost k Evropské komisi
- j) právo na volný přístup ke všem dokumentům Unie a členských států EU. Výjimku z tohoto pravidla mohou udělit pouze Evropský parlament nebo Rada EU

3.3 Aktivní evropské občanství

EU je domovem lidí s nespočetným množstvím názorů a zájmů. Domovem lidí různých náboženských vyznání, barvy pleti a jazyků, kterými hovoří. Naleznout shodu mezi obyvateli je občas nesmírně složité a komplikované. Z toho důvodu se Evropská komise snaží o navázání užšího kontaktu s občany. Chce jim dát příležitost, aby se sami vyjádřili k tomu, co je trápí a zajímá a byli aktivními občany zabývajícími se problematikou a děním na poli EU.

Aby mohli občané EU evropskou integraci plně podporovat, měl by být kladen větší důraz na jejich společné hodnoty, historii a kulturu jako na klíčové prvky jejich členství ve

společnosti založené na zásadách svobody, demokracie a dodržování lidských práv, na kulturní rozmanitosti, toleranci a solidaritě, v souladu s Listinou základních práv EU. [16]

S cílem přiblížit Evropu občanům a umožnit jim plně se podílet na budování stále užšího svazku v Evropě je třeba oslovit všechny státní příslušníky a osoby s povolením k pobytu v zúčastněných zemích, zapojit je do mezinárodních výměn a spolupráce a přispět tak k rozvíjení pocitu sounáležitosti ke společným evropským ideálům.

Aktivní evropské občanství je tedy spíše jakýsi postoj k nahlížení na občany EU než program, který by měl zvýšit povědomí o EU a posílit angažovanost ve prospěch evropské integrace, sblížit občany EU a podpořit jejich pocit sounáležitosti v Evropě a především umožnit občanům aktivní účast v dialogu o budování a budoucnosti EU.

3.4 Eurobarometr „Občanství EU“ (únor 2008)

Eurobarometr je útvar Evropské komise zřízený v roce 1973, který průběžně měří, shromažďuje a analyzuje trendy a názory veřejného mínění o evropských záležitostech ve všech členských státech, ale také v kandidátských zemích. Znalost veřejného mínění Evropské komisi významně pomáhá při přípravě návrhů právních předpisů, přijímání rozhodnutí a vyhodnocování vlastní práce. Eurobarometr využívá jak průzkumy veřejného mínění, tak i tzv. focus groups, neboli aktivní skupinové diskuse.

V únoru roku 2008 byl zveřejněn takzvaný Flash Eurobarometr o mínění občanů, jejich názorech a znalostech k otázkám a právům spojených s občanstvím EU, který byl zpracován na popud Evropské komise. Průzkum byl prováděn koncem roku 2007 na vzorku přesahujícím 27 tisíc obyvatel EU starších 15 let ve všech členských zemích.

Na základě zpracovaných a vyhodnocených dat, která byla nasbírána pro účely tohoto výzkumu, se ukázalo, že 78% dotazovaných ví, co to znamená občanství EU a jsou s ním také ztotožnění. Konkrétně 41% to ví přesně, zatímco 37% respondentů si není významem tohoto pojmu příliš jistých. 22% respondentů uvedlo, že tento pojem nikdy neslyšelo. Nejlepší povědomí o evropském občanství mají obyvatelé Estonska, naopak nejhoršího výsledku dosáhli respondenti v Německu. Česká republika se umístila v první polovině a to na 12. místě. Graf a tabulka s konkrétními daty se nachází v závěru této práce v příloze č. 2A a v příloze č. 3.

Na otázku, jak dobře se obyvatelé cítí informováni o svých právech vyplývajících z občanství EU odpověděly dvě třetiny dotázaných, že se necítí dostatečně informováni. Konkrétně 19% se necítí vůbec informováno, 49% se cítí informováno špatně. Dobře informovaných obyvatel EU je podle průzkumu 28% a další 3% respondentů jsou podle svého názoru velmi dobře informováni. Mezi nejlépe informované země v tomto bodu průzkumu patří podle mínění jejich obyvatel státy Malta a Slovinsko, nejhůře jsou na tom v Lotyšsku a ve Francii. Česká republika je v tomto bodu průzkumu na 8. místě od konce. Graf a tabulka s konkrétními daty se opět nachází v závěru této práce v příloze č. 2B a v příloze č. 4.

Tento průzkum veřejného mínění ukázal, že na jedné straně je v EU mnoho obyvatel, kteří se cítí jako Evropané, tedy jako právoplatní občané EU, ale na druhou stranu také ukázal to, že mnoho těchto občanů nezná svá práva a povinnosti, která jim z tohoto titulu právem náleží a která jsem uvedl již výše. A právě proto se jednotlivé instituce a politiky Unie snaží dosáhnout stále těsnějšího vztahu, a to konkrétně vztahu představovaného EU jako organizaci na jedné straně a občanem EU na straně druhé. Tento vztah se stal jedním z hlavních témat posledních let a právě na jeho zlepšení je zaměřen program Evropa pro občany, který se snaží tuto pomyslnou mezeru překlenout.

3.5 Program Evropa pro občany

Program Evropa pro občany staví především na myšlence přiblížit EU občanům členských států a zároveň občany podpořit a zapojit je do budování Evropy, tedy aby byli aktivnější ve veřejném životě a rozhodovacím procesu a uvědomili si své evropské občanství, jeho výhody, stejně tak jako svá práva a povinnosti. Důraz programu je dále kladen na budování společné evropské identity a prosazování společného vlastnictví evropského projektu.

Tento program patří mezi takzvané komunitární programy, tedy takové, které spravuje přímo Evropská komise prostřednictvím svých generálních ředitelství, a které jsou určeny především členským zemím EU. Na základě dvoustranných dohod se tyto programy otevírají i pro země kandidátské, popřípadě i další, které s EU těsně spolupracují. Například pro země Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), které jsou smluvními stranami dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP), popřípadě zemím západního Balkánu za předpokladu, že jsou splněny příslušné právní a finanční závazky. Komunitární programy v naprosté většině případů podporují pouze mezinárodní projekty a to v souladu s konkrétními cíli jednotlivých programů. Každý program má vlastní pravidla, tematické koncepce a

výběrového řízení projektů. Pro téměř všechny komunitární programy jsou v členských i kandidátských zemích zřízeny informační a realizační kanceláře.

Na zavedení programu Evropa pro občany se dohodly Evropská komise, Evropský parlament a Rada EU. Tento program dává vznik právnímu rámci na podporu široké škály činností a organizací propagujících „aktivní evropské občanství.“ To je, jak již bylo uvedeno výše, zapojení občanů a organizací občanské společnosti do procesu evropské integrace. [6]

Program Evropa pro občany pro současné programovací období, které probíhá od roku 2007 do konce roku 2013, staví především na zkušenostech z dřívějšího akčního programu Společenství na podporu aktivního evropského občanství, který probíhal v období let 2004 až 2006 a měl za cíl rozvinout smysl pro evropskou identitu, aby byla možná plná podpora evropské integrace. Díky těmto zkušenostem a ohlasům dokládá tento program druhé generace určitou úroveň zralosti a kombinuje kontinuitu s inovací.

3.5.1 Obecné a konkrétní cíle programu

Každý komunitární program realizovaný EU je zaměřen na určité předem stanovené cíle, kterých by mělo být dosaženo a jež by měly sloužit k určitým záměrům Unie. Výjimkou není ani program Evropa pro občany, který své cíle rozděluje do dvou základních skupin a to na obecné a konkrétní cíle:

a) Obecné cíle – měly by přispět k těmto záměrům

- poskytovat občanům příležitost spolupracovat a podílet se na budování demokratické a do světa otevřené Evropy, která bude stále užším svazkem, sjednoceným a obohaceným díky své kulturní rozmanitosti, a rozvíjet tak občanství EU,
- rozvíjet vědomí evropské identity, vycházející ze společných hodnot, historie a kultury,
- podporovat pocit spoluvlastnictví EU mezi jejími občany,
- posilovat toleranci a vzájemné porozumění mezi evropskými občany, respektovat a podporovat kulturní a jazykovou rozmanitost a zároveň přispívat k dialogu mezi kulturami.

b) Konkrétní cíle – měly by být uskutečňovány na nadnárodní úrovni

- setkávání občanů z různých místních společenství po celé Evropě, aby mohli sdílet a vyměňovat si zkušenosti, názory a hodnoty, poučit se z historie a utvářet budoucnost,
- podpora činnosti, diskusí a úvah souvisejících s evropským občanstvím, demokracií, společnými hodnotami, historií a kulturou prostřednictvím spolupráce organizací občanské společnosti na evropské úrovni,
- přiblížení Evropy jejím občanům tím, že budou propagovány evropské hodnoty a úspěchy a zároveň bude uchovávána vzpomínka na její minulost,
- podpora spolupráce mezi občany a organizacemi občanské společnosti ze všech zúčastněných zemí, příspěvek k mezikulturnímu dialogu a zdůrazňování rozmanitosti i jednoty Evropy, přičemž by se zvláštní pozornost měla věnovat činnostem, které se zaměřují na vytváření užších vazeb mezi občany členských států EU ve složení k 30. dubnu 2004 a občanů členských států, které přistoupily po tomto datu.

3.5.2 Odpovědné orgány

Hlavním orgánem odpovědným za celý průběh programu Evropa pro občany je Evropská komise. Ta spravuje především rozpočet a průběžně, po konzultacích s programovým výborem, stanovuje priority, cíle a kritéria programu, vede a sleduje celkové provádění, následná opatření a hodnocení programu na evropské úrovni.

Dalším orgánem činným při provádění programu Evropa pro občany je Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (EACEA), o kterou se Evropská komise při své práci opírá. Tato agentura odpovídá za provádění většiny akcí tohoto programu a má na starosti řízení celého životního cyklu projektu. Agentura EACEA také řídí kontaktní místa programu Evropa pro občany, která odpovídají za zajištění cíleného a efektivního šíření praktických informací o provádění programu, jeho činnostech a možnostech financování mezi řadovými občany.

Do provádění programu Evropa pro občany jsou zapojeny i členské státy EU zejména prostřednictvím programového výboru, do něhož jmenují své zástupce. S programovým výborem jsou oficiálně konzultovány různé aspekty provádění programu, například navržený

roční pracovní plán, výběrová kritéria a postupy, celková vyváženost mezi různými akcemi a podobně.

3.5.3 Účastníci programu a příjemci grantů

Program Evropa pro občany je otevřen všem subjektům podporujícím aktivní evropské občanství, zejména místním orgánům a organizacím, organizacím zabývajícím se výzkumem v oblasti evropské veřejné politiky (nezávislým skupinám odborníků), skupinám občanů a jiným organizacím občanské společnosti jako jsou odbory, vzdělávací instituce a organizace činné v oblasti dobrovolnické práce a podobně.

Program se zaměřuje především na „evropské“ občany, což pro účely tohoto programu zahrnuje občany členských států EU, občany dalších zúčastněných zemí, jakož i osoby s trvalým bydlištěm v zúčastněných zemích. [8]

Z nečlenských zemí se k programu Evropa pro občany v listopadu 2007 připojilo prozatím pouze Chorvatsko a stalo se tedy způsobilé plně se účastnit všech akcí tohoto programu. Program může být potenciálně otevřen také dalším zemím, zejména zemím ESVO, konkrétně Islandu, Lichtenštejnsku a Norsku, dále všem kandidátským zemím na přistoupení k EU (Makedonii a Turecku) a zemím západního Balkánu za předpokladu, že jsou splněny příslušné právní a finanční závazky. Mezi tyto země patří Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Srbsko a Kosovo.

3.5.4 Rozpočet na programovací období 2007-2013

Celkový rozpočet na všech sedm let, ve kterých bude program probíhat, činí 215 milionů EUR. Jednotlivé roční rozpočty jsou předmětem rozhodnutí rozpočtových orgánů a jsou sestavovány vždy v ročním předstihu roku aktuálního. Program Evropa pro občany patří do třetí položky rozpočtu EU – Občanství, svoboda, bezpečnost a právo, konkrétně do podskupiny 3b. Občanství. V současné době jsou k dispozici jednotlivé roční rozpočty pouze do roku 2009. Rozpočet na rok 2007 byl prvním rozpočtem v rámci nového víceletého finančního rámce a také prvním rozpočtem v EU rozšířené na 27 členských států. Konkrétně u programu Evropa pro občany byl rozpočet ve srovnání s budoucími roky přímo úměrně snížen z důvodu postupného rozbíhání a zavádění programu. Tento program mohl v roce 2007 hospodařit s částkou 23 259 000 EUR. V roce 2008 byla tato částka navýšená o 35,2% na celkových 31 454 000 EUR. Pro rok 2009 byl rozpočet nepatrně snížen o 0,1% na výsledných

31 414 000 EUR. V následujících letech bude rozpočet i nadále vycházet z celkového rozpočtu pro programovací období do roku 2013 a sestavován tak aby bylo využito všech 215 miliónů EUR. Při výčtu jednotlivých ročních rozpočtu ovšem nesmím zapomenout na fakt, že program Evropa pro občany je programem EU pro částečné financování mezinárodních projektů. Nemá tedy projekty plně financovat, ale pouze se částečně na jejich financování podílet.

Rozhodnutí o zavedení programu určilo také následující rozdělení celkového rozpočtu na jednotlivé akce, které tvoří jakousi strukturu tohoto programu. Do akce 1 bude každoročně vloženo přinejmenším 45 % z rozpočtu, do akce 2 přibližně 31 %, do akce 3 přibližně 10 % a akce 4 bude disponovat přibližně 4 % z rozpočtu. Konkrétní podobou akcí se dále zabývám v podkapitole 3.5.5.

3.5.5 Jednotlivé akce programu

Proto, aby bylo dosaženo výše jmenovaných cílů, navrhuje program Evropa pro občany čtyři akce sestávající z různých konkrétních opatření. Tyto akce a opatření dohromady tvoří ucelenou, spolu úzce související strukturu programu Evropa pro občany:

- Akce 1 – Aktivní občané pro Evropu
 - Partnerství měst
 - Projekty občanů a podpůrná opatření
- Akce 2 – Aktivní občanská společnost v Evropě
 - Strukturální podpora evropských organizací zabývajících se výzkumem v oblasti veřejné politiky (nezávislých skupin odborníků)
 - Strukturální podpora organizací občanské společnosti na evropské úrovni
 - Podpora projektů uskutečňovaných z podnětu organizací občanské společnosti
- Akce 3 – Společně pro Evropu
 - Informace a nástroje pro šíření informací
 - Studie
 - Velmi významné akce
- Akce 4 – Aktivní evropská paměť

3.5.5.1 Akce 1 – Aktivní občané pro Evropu

Tato akce je specificky zaměřená na setkávání občanů z různých místních komunit po celé Evropě, aby mohli společně sdílet své názory a hodnoty, vyměňovat si zkušenosti, poučit se z historie a utvářet společnou budoucnost.

Akce je rozdělena do dvou opatření, kterými jsou Partnerství měst, které se dále člení na dva pomocné druhy činností: Setkávání občanů v rámci partnerských měst a Sítě partnerských měst. Druhým opatřením je opatření Projekty občanů a podpůrná opatření.

Partnerství měst je realitou dnešní Evropy, protože významný počet obcí je mezi sebou propojen dohodami o partnerství měst. Smyslem tohoto je podpora spolupráce mezi městy a vzájemného porozumění mezi jejich občany. Hnutí za rozvoj partnerství měst se vyvinulo po druhé světové válce, souběžně s pokrokem dosaženým v procesu evropské integrace. Jednou ze závažných vývojových akcí bylo utváření vazeb v podobě partnerství měst mezi členskými státy EU a zeměmi střední nebo východní Evropy po pádu Berlínské zdi v očekávání a v rámci příprav na jejich začlenění do EU. V současné době partnerství měst tvoří jedinečnou a hustou síť v celé Evropě i mimo ni, a proto hraje zvláštní roli při řešení výzev dnešní Evropy, které se odrážejí v cílech tohoto programu. [8]

Opatření Projekty občanů a podpůrná opatření si klade za cíl zejména podporovat projekty občanů, které umožňují shromažďovat názory občanů na některé klíčové evropské výzvy v budoucnosti, zkoumat nové metodiky, které jsou schopny prosazovat aktivní interakci a diskusi mezi občany o záležitostech souvisejících s politikami EU, které mají dopad na každodenní život, dále vytvářet mechanismy, které umožní evropským občanům rozvíjet občanské kompetence, formulovat vlastní stanoviska a názory na evropský integrační proces ve formě doporučení pro politiky na evropské úrovni a také podporovat dialog mezi evropskými občany a institucemi EU, zplnomocňující občany v otázkách politik EU a jejich dopadu a zajistit vhodná následná opatření institucí EU reagující na názory občanů.

3.5.5.2 Akce 2 – Aktivní občanská společnost v Evropě

Tato akce podporuje organizace občanské společnosti a nezávislé skupiny odborníků představující zvláštní vazby mezi evropskými občany a EU. Organizace občanské společnosti na evropské, národní, regionální a místní úrovni jsou důležitými prvky aktivní občanské účasti na životě společnosti a pomáhají posílit různé aspekty veřejného života. Evropské

organizace zabývající se výzkumem v oblasti veřejné politiky plní také zvláštní úlohu spočívající v nabídce myšlenek a úvah o evropských otázkách, o aktivním evropském občanství a o evropských hodnotách, a v příspěvku do diskuse na evropské úrovni.

Tato akce je rozdělena do tří opatření. Prvními dvěma jsou opatření Strukturální podpora evropských organizací zabývajících se výzkumem v oblasti veřejné politiky (nezávislých skupin odborníků) a opatření Strukturální podpora organizací občanské společnosti na evropské úrovni, která mají za cíl pomoci zajistit nezávislým skupinám odborníků a organizacím kapacitu a stabilitu potřebnou pro rozšíření a organizování jejich činností na evropské úrovni ve formě provozních grantů pokrývajících část jejich provozních nákladů.

Třetím opatřením je Podpora projektů uskutečňovaných z podnětu organizací občanské společnosti. Smyslem tohoto opatření je podporovat konkrétní projekty uskutečňované z podnětu organizací občanské společnosti z různých zúčastněných zemí. Uskutečňování činností s výrazným evropským rozměrem umožní organizacím rozšířit jejich působnost a oslovit širší veřejnost. Přímá spolupráce mezi organizacemi se sídlem v různých členských státech EU přispěje k podpoře vzájemného porozumění odlišným kulturám a k určení společných hodnot. [8]

3.5.5.3 Akce 3 – Společně pro Evropu

Cílem této akce je prohloubit koncepci „aktivního evropského občanství“, zvýšit její porozumění po celé Evropě a přispět tak k „přiblížení Evropy jejím občanům“ prostřednictvím tří skupin opatření. Tuto akci zahájí a bude provádět přímo Evropská komise.

Prvním je opatření s názvem Velmi významné akce. Toto opatření podpoří akce, které jsou významné svým rozsahem a oblastí působnosti, zaměřují se na národy Evropy, pomáhají zvýšit jejich vnímání sounáležitosti ke stejnému společenství a jejich povědomí o historii, dosažených úspěších a hodnotách EU, zapojují je do mezikulturního dialogu a přispívají k rozvoji jejich evropské identity. Mezi tyto akce mohou patřit oslavy historických akcí, připomínání evropských úspěchů, umělecké akce, zvyšování povědomí o konkrétních problematikách, celoevropské konference a udělování cen s cílem zdůraznit významné úspěchy.

Druhým opatřením jsou Studie s cílem lépe porozumět aktivnímu občanství. Třetím opatřením jsou Informace a nástroje pro šíření informací, které by měly poskytovat komplexní informace o jednotlivých činnostech programu, o ostatních evropských akcích týkajících se problematiky občanství a o dalších souvisejících iniciativách, a to prostřednictvím internetového portálu a jiných nástrojů.

3.5.5.4 Akce 4 – Aktivní evropská paměť

EU je postavena na základních hodnotách, jako je svoboda, demokracie a dodržování lidských práv. K jejich plnému docenění je třeba si uchovávat v paměti porušování těchto zásad v Evropě za nacismu a stalinismu. Tím, že se připomínají oběti a chrání místa a archivy spojené s deportacemi, si Evropané uchovávají vzpomínky na minulost i na její temné stránky. V rámci Aktivní evropské paměti se občané dále zapojí do úvah o původu EU před padesáti lety, o historii evropské integrace a nakonec také o dnešní Evropě a vypořádají se s minulostí a přistoupí k vytváření budoucnosti.

Konkrétně budou podporovány projekty zaměřené na ochranu hlavních míst a památníků spojených s masovými deportacemi, bývalými koncentračními tábory a jinými dějišti nacistického masového mučení a vyhlazování, jakož i archivů dokumentujících tyto akce a na udržování památky obětí i těch, kteří v extrémních podmínkách zachraňovali lidi před holocaustem a dále projekty zaměřené na připomenutí si obětí masového vyhlazování a masových deportací za stalinismu.

3.5.6 Možná výše poskytovaných grantů

Pro veškeré akce tohoto programu jsou přesně stanoveny podmínky a kritéria způsobilosti, které musí být dodržena, aby bylo umožněno o dotaci požádat a posléze ji i obdržet.

Mezi kvalitativní kritéria patří především relevantnost, což znamená, že projekty by měly být relevantní z hlediska obecných a konkrétních cílů programu. Dále je důležitý dopad projektu na účastníky, což představuje, v jaké míře se zvýšila jejich znalost problematiky EU a jejich angažovanost ve věci integrace EU, tedy jeho multiplikační účinky. Při rozhodování o udělení grantu hraje velkou roli viditelnost jednotlivých projektů a programů, šíření a využívání výsledků, včetně výsledků na politické úrovni.

Na druhou stranu mezi kvantitativní kritéria mohou být zařazeny například geografické dopady, tedy počet zapojených zemí do projektu nebo také jaký počet členských států, které přistoupily k EU po 1. květnu 2004, se projektu zúčastní. Dalším kritériem, kterým může být cílová skupina, tedy počet zapojených účastníků, včetně znevýhodněných občanů, a také vyváženost zastoupení pohlaví nebo počet zapojených mladých lidí.

Výše grantu a podrobnější podmínky pro jeho udělení se pro jednotlivá opatření liší. Nyní pro ilustraci uvedu pouze některé příklady:

- „Setkávání občanů v rámci partnerství měst“ – Projekt musí zahrnovat města či obce alespoň ze dvou zúčastněných států, přičemž minimálně jeden z těchto států musí být členským státem EU. Projektu se musí zúčastnit alespoň 25 mezinárodních účastníků z přizvaných měst či obcí, přičemž z každého přizvaného města či obce musí pocházet minimálně 5 účastníků. Maximální doba trvání setkání je 21 dní. Maximální výše grantu poskytnutého každému projektu nepřesáhne 22 000 EUR. Za předpokladu, že se projektu zúčastní alespoň 10 měst, může být poskytnut grant v maximální výši až 40 000 EUR. Minimální výše grantu bude činit 2 500 EUR.
- „Projekty občanů“ - Projekt musí zahrnovat alespoň 5 zúčastněných států, přičemž minimálně jeden z nich musí být členským státem EU. Projektu musí zahrnovat alespoň 200 účastníků. Maximální doba trvání projektu je 12 měsíců. Výše grantu bude stanovena na základě vyváženého podrobného předpokládaného rozpočtu. Udělený grant nesmí přesáhnout 60 % celkové výše způsobilých nákladů projektu. Minimální výše grantu bude činit 100 000 EUR. V rámci tohoto opatření lze na projekt poskytnout grant v maximální výši 250 000 EUR.
- „Podpora projektů uskutečňovaných z podnětu organizací občanské společnosti“ – Projekt musí zahrnovat minimálně 2 zúčastněné státy, přičemž alespoň jeden z nich musí být členským státem EU. Maximální doba trvání projektů je 12 měsíců. Při výpočtu výše grantu lze použít dvě různé metody, které se opírají o různé přístupy a na které se vztahují zvláštní pravidla. V první řadě to je metoda založená na paušálním financování z rozpočtu v případě „projektů, v jejichž rámci se uskuteční různé akce“, nebo druhá metoda založená na financování z rozpočtu zohledňujícím skutečné náklady v případě „výrobních a realizačních projektů“. Grant poskytnutý v tomto

případě nesmí přesáhnout 60 % způsobilých nákladů na dotčenou akci. Maximální výše grantu činí 55 000 EUR. Minimální výše grantu je 10 000 EUR.

3.6 Závěr kapitoly

Občanství EU a program Evropa pro občany jdou spolu ruku v ruce, neboť oba dva tyto segmenty politiky EU byly založeny na společných myšlenkách aktivního evropského občanství, mezikulturního dialogu a spolupráce, podpoře blahobytu lidí v Evropě, posílení zaměstnanosti, sociální soudržnosti a udržitelného rozvoje a společného budování EU se zachováním jejích základních hodnot s vizí do budoucnosti.

4. Realizace projektů ve městě Kopřivnici

V předchozích dvou kapitolách jsem se blíže zabíral podporou kultury v EU a také programem Evropa pro občany. V této závěrečné kapitole se pokusím tyto získané poznatky uvést do praxe a zaměřit se především na to, jak kulturu a kulturní život podporuje město Kopřivnice a další instituce v tomto městě působící. Závěr této kapitoly bude patřit možným doporučením, jak zájem o kulturu ještě více rozvinout a podpořit ji.

4.1 Město Kopřivnice

Město Kopřivnice se nachází na severní Moravě v jižní části Lašska v podhůří Beskyd. Kopřivnice náleží do Štramberké vrchoviny a rozkládá se ve směru od jihu na sever mezi dvěma kopci, vyšším Červeným kamenem a o něco menší Bílou horou. Městem protéká potok Kopřivnička, který je levým přítokem řeky Lubiny náležící do povodí Odry.

Historie Kopřivnice je velmi bohatá, což dokazují archeologická naleziště nacházející se na území dnešní Kopřivnice, která vypovídají o prvním osídlení již v mladší době kamenné před více než pěti tisíci léty. Ovšem první písemná zmínka je o mnoho let mladší, z roku 1437, kdy je o Kopřivnici psáno v zástavní listině Zikmunda Lucemburského.

V Kopřivnici původně dominovalo zemědělství, které bylo posléze vystřídáno řemeslnou a průmyslovou výrobou. V polovině 18. století koupil staré dědičné fojtství Tomáš Šustala z Drnholce a téměř o 100 let později, roku 1850, začal jeho potomek Ignác Šustala na fojtství s výrobou kočárů a bryček. Z továrny, která se přestěhovala do centra obce, o dalších 47 let později vyjel první automobil Präsident, který dal vzniknout věhlasné automobilce Tatra. Za prvním automobilem pak následovaly další slavné osobní, sportovní, závodní, vojenské a především pak nákladní automobily, které se vyrábějí dodnes. Svého věhlasu dosahují díky jedinečnému konstrukčnímu řešení i díky předním umístěním na světových soutěžích, zejména v závodech Paříž – Dakar.

Další významnou továrnou v obci byla továrna na hliněné zboží, která vyráběla věhlasnou kopřivnickou keramiku s pestrými barvami a prolamováním, která se vyvážela nejen do mnoha zemí Evropy, ale i do Ameriky. Činnost obou továren jistě přispěla k tomu, že svým

charakterem původně zemědělská ves byla v roce 1910 povýšená na městys a v roce 1948 na město. Později získala i samostatný znak, který užívá od roku 1967.

Svou historií se město Kopřivnice pojí také s prvním prezidentem Československé republiky a také s posledním prezidentem České republiky. Oba dva, jak Tomáš Garrigue Masaryk, tak i Václav Klaus, jsou jeho čestnými občany. Čestné občanství mají také významní rodáci města Kopřivnice, kterými mimo jiné jsou malíř, grafik a ilustrátor Zdeněk Burian, olympionik Emil Zátopek nebo cestovatel a spisovatel Jiří Hanzelka.

4.2.1 Demografie obyvatel a vybrané statistické ukazatele Kopřivnice

Území města Kopřivnice se rozkládá na ploše 2748,5 ha ve výšce 320 metrů nad mořem. Město Kopřivnice je tvořeno čtyřmi částmi, samotným městem a třemi přilehlými obcemi – Lubinou, Vlčovicemi a Mniším.

Kopřivnice je obcí s rozšířenou působností, z pohledu státní správy tvoří funkční zázemí pro širší oblast. Podle nomenklatury územních statistických jednotek NUTS (Nomenclature of Units for Territorial Statistics), kterou v roce 1988 zavedl Eurostat (statistický úřad EU), a podle které byly územní celky rozděleny do pěti úrovní pro statistické účely, patří Kopřivnice, stejně jako ostatní obce v České republice, do úrovně NUTS 5, nebo v současnosti do 2. úrovně soustavy LAU (*Local Administrative Units*) – Místní samosprávné jednotky, která čtvrtou a pátou úroveň soustavy NUTS v současnosti nahradila a plně ji odpovídá. Podrobný přehled NUTS s postavením města Kopřivnice se nachází v následující tabulce.

Nomenklatura územních statistických jednotek					
Statistická jednotka				Počet v České republice	Odvození pro město Kopřivnici
Zkratka	Český ekvivalent	Doporučený min. počet obyvatel	Doporučený max. počet obyvatel		
NUTS 0	stát			1	Česká republika
NUTS 1	území	3 000 000	7 000 000	1	Česká republika
NUTS 2	region	800 000	3 000 000	8	Moravskoslezsko
NUTS 3	kraj	150 000	800 000	14	Moravskoslezský kraj
NUTS 4 (LAU 1)	okres			77	Nový Jičín
NUTS 5 (LAU 2)	obec			6 249	Kopřivnice

Zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/NUTS>

Ve druhé polovině minulého století se Kopřivnice zařadila k regionálním centrům s výraznou dynamikou růstu. V té době došlo k nárůstu obyvatel takřka o 75 %. Hlavní příčinou byl rozvoj továrny Tatra a s ním spojená rozsáhlá, především panelová, bytová výstavba. Došlo ke zvýšenému přílivu zejména mladších obyvatel, což dále vyvolalo růst populace města. Proto má v současnosti Kopřivnice poměrně mladou věkovou strukturu obyvatel. V dnešní době ovšem dochází k postupnému snižování počtu obyvatel. Zatímco k 31. prosinci 2007 činil počet obyvatel Kopřivnice bez cizích státních příslušníků 23 238, k 31. prosinci 2008 klesl jejich počet na 23 120 osob, což vypovídá o skutečnosti, že počet obyvatel Kopřivnice v posledních letech začal klesat a nic na tom nemění ani zvyšující se počet cizinců s trvalým či přechodným pobytem. Tato skutečnost ovšem není způsobená vymíráním obyvatel, jako je tomu v posledních letech patrné na obyvatelstvu České republiky, neboť v posledních osmi letech vždy počet živě narozených v Kopřivnici převyšoval počet zemřelých. Tento pokles je způsoben především mobilitou obyvatel, kdy vystěhování se z města je spojeno především s hledáním nového zaměstnání a také z rodinných důvodů.

V Kopřivnici bylo ke konci roku 2008 evidováno 11 356 mužů a 11 764 žen. Cizinců evidovala kopřivnická radnice 434, z toho je 206 cizinců s trvalým pobytem, 148 lidí má statut vízového cizince s dlouhodobým pobytem, 35 je občanů EU s trvalým pobytem a dalších 45 je občanů EU s přechodným pobytem. V samotné Kopřivnici pak bydlí 20 174 občanů, v místních částech v Lubině 1 632, Mniší 701 a ve Vlčovicích 613 občanů České republiky. V roce 2007 bylo rozdělení obyvatel podle obcí následující: Kopřivnice 20 332, Lubina 1 594, Mniší 716 a Vlčovice měly 596 osob.

V loňském roce se narodilo 239 dětí, z toho 118 chlapců a 121 děvčat, což je méně než o rok dřív, kdy se v Kopřivnici po dlouhé době narodil rekordní počet dětí, a to 285. V průběhu loňského roku zemřelo 107 mužů a 65 žen, což je o 17 osob víc než v roce 2007.

4.3.2 Kultura v Kopřivnici

Ačkoli je území Kopřivnice rozlohou malé, svou nabídkou je velmi pestré a bohaté. Po mnoho let Kopřivnice byla a je především průmyslovým městem, které v poslední době zažívalo velký ekonomický růst. Ovšem pokud bych o Kopřivnici mluvil pouze jako o průmyslovém městě, nebyla by to pravda. Dnešní Kopřivnice je především velmi moderní a dynamické město, které se vyznačuje půvabnou přírodou, vzácnými památkami a turistickými

zajímavostmi, které nabízí bohatý výběr kulturního využití. O kulturní záležitosti se ve městě stará Odbor vzdělávání a vnějších vztahů, konkrétně Oddělení kultury a cestovního ruchu.

Město Kopřivnice nabízí celou řadu kulturně zajímavých objektů, míst a událostí, které každoročně přilákají tisíce turistů a návštěvníků, a to nejen z řad místních obyvatel, ale i z širokého okolí regionu, z celé České republiky a také ze zahraničí. Mezi nejvýznamnější a nejvyhledávanější objekt, respektive objekty, patří Regionální muzeum, které je tvořeno čtyřmi expozicemi. Technickým muzeem Tatra, které nabízí velkolepou prezentaci osobních, nákladních, závodních, vojenských a sportovních automobilů, karosářských studií nebo také cen získaných na soutěžích a závodech po celém světě. Magnetem expozice je již výše zmíněny první osobní automobil v Rakousko – Uhersku, Präsident. Druhá Expozice je věnovaná slavnému olympioniku a rodáku Emilu Zátopkovi a jeho ženě Daně, která se nese v netradičním moderním pojetí ve formě stadionu. Třetí expozicí je Muzeum Šustalova vila, jež má dvě části. První se věnuje kopřivnické majolice, keramice a kachlovým kamnům, druhá malíři a ilustrátorovi Zdeňku Burianovi, který je rovněž místním rodákem. Poslední, čtvrtou, expozicí je Muzeum Fojtství, jež má stálou expozici kočárů a archeologických nálezů, další část tvoří výstavy a neustále se obměňující expozice.

Mezi další pozoruhodnosti Kopřivnice patří 26 metrů vysoká Rozhledna Bílá hora, která stojí na hranici mezi Kopřivnicí a Štamberkem a svým tvarem připomíná symbol struktury DNA (deoxyribonukleová kyselina). Dále zřícenina hradu Šostýn s přilehlým rybníkem, Pseudogotický kostel svatého Bartoloměje a další historické stavby, které se převážně nacházejí v parku doktora Edvarda Beneše.

Mezi přírodní pozoruhodnosti patří Váňův kámen, což je skalní útvar na jihovýchodním svahu Bílé hory, který byl vyhlášen za přírodní památku chráněného území se specifickou rostlinnou a živočišnou skladbou. Mezi další přírodní unikáty patří Šutyrova studánka (místo nálezů pozůstatků pravěkého sídliště a předmětů z mladší doby kamenné), Raškova vyhlídka, vrchol Pískovna, vrchol Červený kámen, Bezručova vyhlídka a Větrkovická přehrada, která se nachází v místní části Lubina. Většina těchto přírodních a kulturních památek je propojená okruhem Lašské naučné stezky.

V Kopřivnici je každoročně pořádána celá řada kulturních a společenských akcí, jež některé z nich mají dlouholetou tradici. Mezi ně řadíme například mezinárodní výstavu a

soutěž plastikových modelů Beskyd Model Kit Show, přehlídku netradičních divadel Kopřiva, taneční soutěž ve standardních a latinsko-amerických tancích Tatra, International Tatra Veterán Rallye a Memoriál Josefa Veřmiřovského, soutěž tvorby regionálních televizních stanic a studií Kafka, netradiční cyklomaraton po vrcholcích místních a okolních kopců Kopřivnický drtič, či přehlídku všech dovedností Schody. Kulturní dům v Kopřivnici nabízí po celý rok koncerty všech žánrů, divadelní i filmová představení. V prostorách zdejších muzeí se během celého roku konají tematické výstavy a koncem letních prázdnin se ve městě pravidelně koná Bartolomějská pouť. Širokou kulturní nabídku nabízí i kulturní zařízení v přilehlých místních částech.

Kulturní život ve městě Kopřivnici je opravdu pestrý a na své si tak přijdou všechny věkové skupiny, počínaje od nejmenších dětí až po nejstarší generace občanů. Mimo kulturu nesmím zapomenout také na sport, i zde město poskytuje dostatek příležitostí aktivního trávení volného času, kde je občanům k dispozici celá řada sportovišť a sportovních zařízení.

4.3.2.1 Marketingový výzkum „Spokojenost s kulturní, informační a muzejní nabídkou v Kopřivnici“

V průběhu roku 2007 probíhal ve městě Kopřivnici marketingový výzkum, který zajišťoval Odbor informací a vnějších vztahů Městského úřadu města Kopřivnice. Hlavním cílem tohoto výzkumu bylo zjistit spokojenost obyvatel města Kopřivnice a místních částí Lubina, Mniší a Vlčovice s kulturní nabídkou ve městě. Dotazník obsahoval 20 otázek a 3 otázky zjišťující příslušnost respondentů dle rozlišovacích znaků, kterými byly jednak příslušnost k jedné z částí Kopřivnice, věk a také vzdělání.

Dotazník odevzdalo 1057 respondentů. Z celkového počtu respondentů byla téměř polovina respondentů (496) ve věku do 20 let. Téměř 40 % respondentů (409) bylo ve věku 21 – 45 let a pouhých 12 % odpovídajících bylo starších 45 let. Své bydliště specifikovalo 93,7 % respondentů. Většina z nich – 88 % bydlí v Kopřivnici, 7 % je z Lubiny, 2 % z Vlčovic a 3 % z Mniší. 36 % dotazovaných má úplné střední vzdělání, 15 % vzdělání vyšší odborné a vysokoškolské, 48 % respondentů jsou studenti. [20]

Z úvodní otázky tohoto průzkumu, jaká je podle názoru občanů úroveň kulturní nabídky, vyplývá, že kulturní nabídka v Kopřivnici je na dobré úrovni. Za dobrou ji považovalo 70 % dotazovaných, přičemž 18 % ji charakterizovalo jako velmi dobrou. Dotazovaní měli také

určit pořadí kulturních aktivit, které jsou ve městě nabízeny, dle jejich oblíbenosti. Nejvíce oblíbeny se respondentům jevil film promítaný v kině, dále jsou velmi preferovány koncerty moderní hudby, taneční zábavy a také plesy. Jak dále z průzkumu vyplynulo, mezi oblíbené aktivity volně zařadili respondenti navíc ještě taneční aktivity (především HipHop), akce před kulturním domem, aktivity se zaměřením na sport a předvedení okrajových kulturních žánrů.

Jedna z dalších otázek se týkala rozložení kulturní nabídky ve městě v průběhu kalendářního roku. Za dobře rozloženou považuje kulturní nabídku ve městě 74 % dotazovaných, 16 % ji vnímá dokonce jako velmi dobře rozloženou. Špatné rozložení kulturní nabídky je pouze podle 2 % respondentů. Respondenti byli také dotázáni, jaká kulturní nabídka jim ve městě chybí, a z odpovědí na tuto otázku vyplynulo, že nejvíce jsou respondenty postrádány koncerty moderní hudby a festivaly konané ve venkovních prostorech. Respondenti by také uvítali pestřejší nabídku koncertů okrajových žánrů, např. rocku, folku, jazzu, swingu, metalu, techna a punku. Nejvíce žádaným zástupcem hudebních stylů byl ovšem HipHop. V odpovědích byly také často uvedené akce pro mládež, kdy respondenti uváděli zejména diskotéky pro náctileté, a také střední generace uvedla, že jí chybí nabídka kultury právě pro jejich věkovou skupinu.

Za pomoci výsledků přinesených touto studií bylo možné říci, že oblast kultury je v Kopřivnici vnímána jejími občany pozitivně. Vysoké procento spokojenosti s nabídkou vypovídá i o tom, že občané nemají zásadní výhrady k místní kultuře.

V srpnu roku 2006 byla Odborem školství, kultury, sportu a cestovního ruchu vypracovaná Strategie rozvoje cestovního ruchu v Kopřivnici na léta 2006 – 2010. Tato studie v sobě zahrnuje i takzvanou SWOT analýzu, která se snaží ukázat jaké má Kopřivnice silné a slabé stránky, které se týkají kultury a cestovního ruchu. Tato podrobná SWOT analýza se nachází v závěru této práce v příloze č. 5. Jedná se o metodu, pomocí které je možno identifikovat silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky, příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats) určitého projektu.

4.4 Subjekty a organizace přijímající dotace na kulturu

Spokojenost občanů s kulturním životem a s kulturní nabídkou ve města je zapříčiněná především díky existenci kulturních zařízení a spolků, aktivním přístupem Kopřivnice jako města a také díky činnosti soukromých fyzických i právnické osob.

Jak již bylo uvedeno výše, o kulturu ve městě a vše co je s ní spojeno se stará Odbor vzdělávání a vnějších vztahů, konkrétně Oddělení kultury a cestovního ruchu, které je součástí organizační struktury Městského úřadu v Kopřivnici. Finanční podpora kulturní nabídky je zajišťovaná z rozpočtu města a také z dotačních programů jako doplňkových zdrojů financování, které město Kopřivnice každoročně vyhlašuje. Dalšími zdroji finanční podpory kultury jsou externí zdroje, kterými mohou být u všech subjektů a spolků činných v kultuře dotace Ministerstva kultury, Moravskoslezského kraje, Nadace a také Evropské fondy, u občanských sdružení, spolků a kroužků členské příspěvky a například u uměleckých škol státní příspěvky nebo školné.

Kulturními zařízeními v Kopřivnici jsou Kulturní dům, Kino Puls, Alternative music Nora club, Katolická beseda, Loutkové divadlo, Osvětová beseda Vlčovice a Mniší a Společnost KD Lubina.

Hlavním subjektem působícím ve městě je Kulturní dům, tvořící kulturní nabídku z větší poloviny. Provozovatelem je soukromá firma, která na objednávku města Kulturní dům provozuje a poskytuje kulturní služby ve městě. Dalšími subjekty zřizovanými městem jsou Dům dětí a mládeže, Regionální muzeum Kopřivnice, Městská knihovna a základní školy. Velkou a podstatnou část kulturních subjektů Kopřivnice tvoří občanská sdružení a spolky. V Kopřivnici působí cca 47 občanských sdružení a spolků, z čehož je 5 sdružení nebo spolků tanečních zaměřených zejména na moderní tance, břišní tance a street tance. Dále jsou to hudební kapely a sdružení různých žánrů jako je např. cimbálovka, dechovka, country, jazz, rock, disco, pop, disco, rock punkrock a jiné. Mimo jiné se zde setkáme se soubory loutkohereckými, kterými jsou Schůdky a Rolnička. Ve městě působí také Pionýr a Skaut.

4.5 Města partnerství

Města partnerství, nebo také anglicky Town Twinning, jsou taková města, která se i přes své geografické vzdálenosti a politické rozdíly spojila, aby pěstovala vzájemná kulturní pouta a kontakty mezi svými obyvateli. Tato města mají často, i když ne vždy, podobné demografické i jiné charakteristiky, někdy také podobnou historii. Takováto partnerství vedou často k výměnným studentským programům, ale především také k ekonomické a kulturní spolupráci.

Dnešní moderní podoba partnerských měst vznikla v Evropě po druhé světové válce jako způsob jak přimět obyvatele k vzájemnému bližšímu porozumění a také jako způsob, jak ke všeobecnému prospěchu podpořit přeshraniční styky. Tato partnerství byla dlouhou dobu jakýmsi důležitým mechanismem aktivního evropského občanství a pocitu sdílené identity. To je také důvodem, proč nový program Evropa pro občany tato partnerství i nadále podporuje a nechává vyniknout jejich budoucí potenciál. EU ideu partnerských měst plně podporuje již od roku 1989. Do dnešního dne vznikly po celé Evropě stovky partnerství, která jsou silnou a robustní sítí měst a občanů, kteří hrají velmi důležitou roli v budování stále těsnější Unie.

Vzájemnou kulturní spolupráci v tomto směru rozvíjí i město Kopřivnice, které má uzavřeno dokonce pět Smluv o partnerství mezi městy. Mezi kopřivnická partnerská města patří francouzské město Trappes (partnery již od 10. 10. 1968), město Zwönitz ze Spolkové republiky Německo, polský Myszków, město Castiglione del Lago z Itálie a město Congleton z Velké Británie.

S francouzským městem Trappes pojí město Kopřivnici již čtyřicetileté partnerství a i proto je spolupráce s tímto městem nejrozsáhlejší. Spolupráce je zaměřena zejména na výměny v oblasti kultury a umění, sportu, využití volného času a výměnu zkušeností v rámci odborných stáží. Druhé město, s kterým Kopřivnice uzavřela partnerství, byl německý Zwönitz. Smlouva o partnerství sice byla uzavřena až v roce 1994, ale předcházelo jí již asi desetileté přátelství mezi členy klubu házené v obou městech. Rovněž s tímto městem probíhají různorodé výměny v oblasti kultury, sportu, cestovního ruchu a mnoho dalších.

S italským městem Castiglione del Lago byla uzavřena Smlouva o partnerství v roce 1997, přičemž toto město bylo Kopřivnici představeno francouzským městem Trappes na jednom z pravidelných setkání s partnery. Ve stejném roce uzavřelo město Kopřivnice Smlouvu o partnerství s polským městem Myszkómem. I s tímto městem probíhá častá a velmi různorodá výměna. S dosud posledním městem, Congletonem, se kterým byla Smlouva o partnerství uzavřena v roce 1998. S Cogletonem dosud proběhlo nejméně akcí, což je zapříčiněno především velkou vzdáleností obou měst.

Kopřivnice ovšem nespolupracuje jen s městy, s kterými má podepsanou Smlouvu o partnerství, jsou jimi i města, která jsou partnery kopřivnických partnerských měst.

Takovýmto příkladem může být maďarské město Magyarpolány. Další bližší spolupráce je uskutečňována s městem Lučenec ze Slovenska.

Město Kopřivnice bylo dále osloveno čtyřmi dalšími městy, která mají zájem o vzájemnou spolupráci. Jedná se o Heiligenhaus (partnerské město Zwönitz) z Německa a město Outjo z Namibie, a dále města s lingvisticky velmi podobnými názvy, chorvatským městem Koprivnica a slovenskou obcí Lubina.

4.5.1 Akce za účasti partnerských měst

Partnerská spolupráce mezi jednotlivými městy vytváří podmínky k rozvoji mnohostranných mezilidských vztahů a prohlubuje tak identitu sounáležitosti ke společným evropským a kulturním hodnotám. Aktivita vytvořená díky partnerství Kopřivnice s jejími partnerskými městy jsou velmi produktivní a pestrá. Ročně se uskuteční přímo v Kopřivnici přibližně 15 akcí a další desítky akcí jsou pořádány v zahraničí.

Od podpisu první partnerské smlouvy již uběhlo mnoho let a za tuto dobu se také uskutečnila celá řada společných akcí a výměnných programů. Pro účel této práce uvedu pouze několik reprezentativních příkladů. Jedním takovým může být účast cyklistů z partnerského města Castiglione del Lago (Itálie) na akci „Kopřivnický Drtič.“ Po celou dobu návštěvy je doprovázeli členové Klubu horských kol - Cyklo Art Bike klubu, kteří jim připravili zajímavý doprovodný program. Zajímavou akcí byla také návštěva judistů z partnerského města Trappes (Francie) v Kopřivnici. Judisté byli přivítáni na městském úřadě, navštívili polygon (zkušební okruh vozů Tatra), Technické muzeum, expozici Emila a Dany Zátopových, hokejový zápas, město Štramberk, ale hlavně se společně s judisty z kopřivnických škol zúčastnili mezinárodního turnaje „O pohár euroregionu Beskydy“ ve Frýdku-Místku, přičemž judisté z Trappes získali 2 stříbrné medaile. Dalším příkladem může být účast běžců z partnerských měst na akci Běh rodným krajem Emila Zátopka.

K akcím, které se konaly v zahraničí v partnerských městech, patří například účast čtyř cyklistů z Cyklo Art bike klubu z Kopřivnice na 14. Marathonu BIKE del Trasimeno v partnerském městě Castiglione del Lago (Itálie), nebo návštěva partnerského města Zwönitz (Německo) oficiální delegací z Kopřivnice. Kromě setkání s delegacemi ostatních partnerských měst Zwönitz a návštěvy Drážďan si delegace prohlédla soukromý pečovatelský

dům, seznámila se s prací terénní pracovníce (streetworker) a s charitativní prací johanitů. Dále delegace navštívila teplárnu ve Zwönitzu a projednala další spolupráci mezi městy.

4.5.2 Program Evropa pro občany a jeho realizace v Kopřivnici

Předchozí kapitoly přiblížily podporu kultury ze strany EU a její možnosti praktického uplatnění v běžném životě. Nyní na konkrétních příkladech ukáží jak se město Kopřivnice této příležitosti, využívat evropské peníze, chopilo a kde již byly použity. A abych nezapomněl na program Evropa pro občany, zůstanu i nadále u spolupráce mezi partnerskými městy, kterou tento program mimo jiné také podporuje.

V posledních letech byla Evropskou komisí podpořena celá řada mezinárodních projektů. Ještě před samotným vstupem České republiky do EU byly dotace již v roce 1996 poskytnuty například na projekt Týden francouzské kuchyně, při kterém kuchaři z francouzského města Trappes na oběd připravovali tradiční pokrmy žákům kopřivnických základních škol. O rok později se uskutečnil Mezinárodní fotbalový turnaj mládeže, který byl rovněž Komisí podpořen. Zúčastnily se fotbalové týmy z Trappes, Zwönitz, Castiglione del Lago a Myszkóva. U příležitosti 50. výročí povýšení města Kopřivice na město byla v roce 1998 pořádána kulturní akce Rytmus léta, při které vystoupily kulturní soubory z partnerských měst.

4.5.2.1 Evropské léto v Kopřivnici

Doposud posledním velkým projektem, který byl spolufinancován z fondů EU za pomoci programu Evropa pro občany, konkrétně Akce 1 tohoto programu – Aktivní občané pro Evropu – Partnerství měst, byl projekt Evropské léto v Kopřivnici, který probíhal od 20. do 25. srpna 2008. Jednalo se o kulturní přehlídku spojenou s oslavami výročí 60 let města za účasti partnerských měst, jejich kulturních souborů a oficiálních delegací. Součástí tohoto programu byl i mezinárodní seminář Partnerství v Evropě s následným podepsáním memoranda o pokračování a prohloubení další spolupráce mezi městy.

Hosté z partnerských měst strávili společně 5 dnů naplněných pestrým programem. Měli možnost prezentovat své město a nastartovat nové aktivity, vyměnit si své zkušenosti a naučit se novým dovednostem při tanečně-hudebním společenském večeru. Při svém pobytu se také seznámili s městem a jeho malebným okolím.

Partnerská města prezentovala svou kulturu občanům města Kopřivnice formou kulturních vystoupení. Různé organizace, sdružení a spolky z Kopřivnice se aktivně zapojily do programu výměny zkušeností v různých oblastech a došlo zde i k návrhům na jednotlivé výměny. Pozitivním přínosem celého setkání bylo, že nejen organizace, spolky a jednotlivci z Kopřivnice, ale všichni zúčastnění zahraniční partneři chtějí pokračovat a rozšiřovat spolupráci mezi městy. Chtějí do jednotlivých aktivit zapojit širokou veřejnost a podpořit tím poznávání kultury, tradic, historie jednotlivých zemí a upevnit vazby mezi lidmi.

Jelikož tento projekt byl spolufinancován EU z programu Evropa pro občany, pokusím se přiblížit, jak byly výsledné finanční příspěvky vypočítávány, jakou částí se jednotlivé subjekty podílely a jaké byly celkové náklady na tuto mezinárodní akci.

Jak jsem již uvedl ve třetí kapitole, pro připsání grantu musí být splněny základní požadavky. U tohoto typu akce, tedy „Setkávání občanů v rámci partnerství měst“ musí projekt zahrnovat města či obce alespoň ze dvou zúčastněných států, přičemž minimálně jeden z těchto států musí být členským státem EU. Tato podmínka byla úplně splněna, jelikož akce se zúčastnilo celkově pět partnerských měst – Myszków, Trappes, Zwönitz, Congleton a Kopřivnice, tedy všechna z prostoru EU. Splněna byla i druhá podmínka o počtu mezinárodních účastníků z přizvaných měst či obcí, kdy těchto musí být alespoň 25, přičemž z každého přizvaného města či obce musí pocházet minimálně 5 účastníků. V příloze č. 6 je zobrazen celkový přehled o počtech zúčastněných osob. Lze z něj vyčíst, že celkový počet zúčastněných byl 68, a že požadavek minimálního počtu osob, nesplnilo pouze německé město Zwönitz. V rámci předem domluvených kulturních programů měl totiž vystoupit i „ponocný“ a představit toto starodávne povolání, ale ten náhle před akcí onemocněl a nemohl se jí tedy zúčastnit. Kopřivnická delegace měla 36 členů. Pětidenní akce splnila i podmínku maximální doby trvání setkání stanovenou Evropskou komisí na 21 dní.

Pro tuto akci jsou rovněž stanoveny maximální a minimální výše finančních příspěvků ze strany EU. Maximální výše grantu poskytnutého každému projektu nesmí přesáhnout 22 000 EUR. Pouze za předpokladu, že se projektu zúčastní alespoň 10 měst, může být poskytnut grant v maximální výši 40 000 EUR. Minimální výše grantu činí 2 500 EUR.

Pro výpočet výše finanční částky, kterou poskytne EU, se používá tří vzorců:

- a) počet účastníků + počet dnů * koeficient 13,41 = A; A = organizační náklady pro pořádající město
- b) počet účastníků * celková vzdálenost v kilometrech tam i zpět * koeficient 0,027 = B; B = náklady na cestu pro pozvaná města
- c) $A + B = C$; C = celková částka příspěvku v Eurech

EU tedy při výpočtu zohledňuje především celkový počet účastníků, počet dnů strávených v pořadatelském městě a celkovou zpáteční vzdálenost mezi městy.

Celkové náklady spojené s pobytem oficiálních a kulturních delegací z partnerských měst v době od 20. do 26. 8. 2008 byly pro Kopřivnici 645 721,20 Kč (tedy cca 25 507,45 EUR), přičemž EU se na tomto rozpočtu celkově podílela, podle výše uvedeného vzorce, částkou 7 782,048 EUR, což tvoří cca 30% z celkových nákladů. Z tohoto vyplývá, že EU se výši tohoto grantu vešla do periody 2 500 až 22 000 EUR. Celkový přehled výpočtů a nákladů tohoto konkrétního příkladu se nachází v následující tabulce a v příloze č. 7.

Celkové náklady spojené s pobytem oficiálních a kulturních delegací při akci Evropské léto v Kopřivnici		
Druh nákladů	Částka v Kč	Částka v Eurech
Na organizaci	419 187,80	16 558,87
Na překlady a korespondenci	24 102,70	952,11
Na propagaci	172 246,40	6 804,12
Na upomínkové předměty	30 184,30	1 192,35
Celkem	645 721,20	25 507,45

Zdroj: Město Kopřivnice, 2008

Závěrem lze konstatovat, že i když má žadatel o dotaci zpracovaný projektový záměr, jehož součástí je finanční rozpočet, může se stát, že z organizačních důvodů někteří účastníci odstoupí, onemocní nebo dojde ke změně složení obsahového či počtu osob. Projekt to však nezlevní, naopak reorganizace a náhradní řešení bývají finančně náročnější.

4.6 Možná doporučení

Kopřivnice se již mnoho let ubírá správným směrem a i přes celou řadu již zaběhlých kulturních akcí a aktivit neustále pro své občany a širokou veřejnost připravuje stále nové atraktivní a inovativní projekty. S tohohle pohledu určitě není co vytknout. Ovšem i přes stále rostoucí oblibu nejrůznějších kulturních akcí (především hudebních produkcí a akcí konaných pod širým nebem), do pozadí lidského zájmu se podle mého názoru dostávají stále expozice Regionálního muzea Kopřivnice a také filmová představení v kině Puls.

Pro síť muzeí není zaznamenán výrazný pokles návštěvnosti, ale ani výrazný přírůstek. V České republice je stále čím dál tím více patrná malá návštěvnost těchto zařízení mladší generaci, především dětmi okolo středoškolského věku. Proto by se pozornost měla mimo jiné zaměřit převážně na tuto skupinu obyvatel. Zlepšení by mělo podle mého názoru vycházet ze statistického šetření potřeb těchto občanů, mělo by být tedy zaměřeno na to, co by je přimělo do muzea zavítat, popřípadě co jim v současné nabídce chybí. Mladí lidé se chtějí především bavit, a to nejrůznějšími způsoby, doporučil bych například expozici Muzea Tatra oživit o počítačový simulátor a trenažér s tematikou jak osobních tak závodních automobilu. Dále by expozice mohla být oživena o moderní hudbu hrající na pozadí, nebo také o pravidelné pořádání nočních prohlídek s průvodcem.

Co se týče návštěvnosti kina, v celonárodním měřítku, je jeho stále klesající zájem o filmy způsoben především rozmachem moderní techniky a komunikací, převážně internetovým pirátstvím a dále rozmachem takzvaných multikin. Problémem malých městských kin je také zpoždění, s kterým se nové filmové premiéry dostávají na jejich plátna. V tomto případě opět platí zaměřit se na mladou generaci, která internetu, jako nástroje pro zhlédnutí filmů, využívá převážně. Podle mého názoru by pomohlo zavést studentské zlevněné vstupné, nebo vstupné ve formě permanentek.

Dnešní doba je především o informacích, a celkově větší informovanost a propagace by jistě přispěla k celkově většímu zájmu o kulturu a kulturní život.

4.7 Závěr kapitoly

V této závěrečné kapitole jsem se pokusil do praxe uvést kulturní podporu, kterou EU nabízí a kterou město Kopřivnice využívá. Představil jsem také město Kopřivnici obecně se zaměřením především na kulturu. Tato kapitola měla za cíl ukázat názorný příklad úspěšného

čerpání finančních příspěvku z fondů EU a celkově tuto bakalářskou práci uzavřít. Za touto kapitolou již následuje pouze závěr a celkové shrnutí této práce.

5. Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo přiblížit kulturu a vše, co je s ní spojené, z trochu jiného úhlu pohledu v porovnání s tím, na který je většina z nás zvyklých z běžného života. Zkrátka osvětlit, jak kulturu vidí EU a jak se ji snaží podporovat napříč hranicemi.

V úvodní, v pořadí druhé, kapitole byla pozornost věnována především obecnému pojetí kultury, pojmu kultura jako takovému a podpoře kultury EU. V této kapitole byla přiblížena její právní úprava kultury EU a historie počátků podporování kultury. Nemalá část byla věnována ekonomickému hledisku, přičemž bylo poukázáno na fakt potenciálu podpory ekonomického růstu pomocí kulturních aktivit a jejich srovnání s jinými ekonomickými odvětvími. V této kapitole jsem se také snažil přiblížit a vysvětlit pojmy, jakými jsou Evropské hlavní město kultury, mezikulturní dialog, program Kultura nebo také přiblížit oblasti, které má na starosti například Ředitelství pro vzdělávání a kulturu.

Prostřednictvím této kapitoly se ukázalo, že problematika kultury není v prostředí EU neznámým pojmem a je jí věnována patřičná pozornost a zájem stejně jako finanční podpora na její neustálý růst ku prospěchu všech aktérů. Při studiu jsem ovšem došel k názoru, že i přes postavení jaké kultura v EU má je často zastíněna většími, pro mnoho Evropanů důležitějšími, tématy.

Třetí kapitola si za cíl kladla představit jeden z nástrojů podpory kultury v EU, a to program Evropa pro občany. Tento program vychází z občanství EU a podporuje soudržnost ke společným evropským hodnotám. Přiblížil jsem práva, jaká byla připsána všem obyvatelům členských zemí EU a také s tím, že všichni jsme si rovni a žijeme v demokracii a míru. Program Evropa pro občany také ukázal jeden z možných příkladů, jakým lze úspěšně kulturu a společné hodnoty podporovat a posilovat je do budoucna.

Pro tuto práci jsem si zvolil za příklad programu na podporu kultury program Evropa pro občany z důvodu, že podporuje něco víc než jen samotnou kulturu na rozdíl od například programu Kultura. Podporuje totiž společné lidské soužití napříč rozdílnými kulturami, jazyky, ale také rozdílným smyšlením a vyznáním. Myslím, že tento program bude velmi

užitečným při dalším rozšiřování EU směrem na východ a pomůže rozdílným zemím nalézt společné téma a rozvinout mezikulturní dialog a spolupráci.

Závěr této práce patřil městu Kopřivnici a praktické aplikaci podpory kultury. Do celé práce jsem se snažil zahrnout také praktickou stránku věci pomocí různých studií a průzkumů veřejného mínění, ve čtvrté kapitole je toto patrné o to více. Město Kopřivnici jsem si vybral záměrně, protože jsem se v něm narodil a za tu dobu co v něm žiju se neustále vyvíjí a mění. Mění se převážně po kulturní stránce a to ke všeobecné spokojenosti místních obyvatel, jak také dokázal již zmíněný průzkum.

Kopřivnice je jedno z měst, které může jít příkladem i jiným obcím. Úspěšně využívá nejrozličnějších pomocných programů EU na podporu růstu ekonomiky a také kultury. Tím, že spolupracuje s jinými zahraničními městy v rámci partnerství mezi městy, přispívá k myšlence otců zakladatelů EU vytvořit jednotný, ale na druhou stranu rozmanitý celek založený na přátelství a porozumění.

Při zpracovávání této práce jsem se dozvěděl mnoho nového a obohatil své znalosti o velmi zajímavé poznatky a dostal opět o něco větší nadhled nad skutečností každodenního života.

Tuto práci jsem započal citátem. Citátem si ji v závěru dovolím i ukončit.

„Překonejme naše rozdíly, posilme naše naděje a přijměme naši odpovědnost za to, že zanecháme tento svět bohatší a pokojnější, než jaký jsme ho dostali. Společně to dokážeme.“

Barack Obama, prezident USA, Praha 2009

Seznam literatury

- [1] JAKŠ, Jaroslav. *Quo vadis Evropská unie*. Praha : ETC Publishing, 1998. 236 s. ISBN 80-86006-57-3.
- [2] PÍTROVÁ, Lenka, et al. *Když se řekne Lisabonská smlouva...: Perspektiva fungování Evropské unie podle nového smluvního rámce*. Praha : Úřad vlády ČR, Odbor informování o evropských záležitostech, 2008. 156 s. ISBN 978-80-87041-48-2.
- [3] RADOVÁ, Markéta. *Čestmír Kopecký: Ostrava je svá*. Mladá fronta DNES. 18. 4. 2009, s. B3.
- [4] SCHRÖTTER, Hans Jörg. *Aktuální slovník Evropské unie: politika, hospodářství, dějiny a kultura*. Praha : Brána, 2003. 215 s. ISBN 80-7243-167-6.
- [5] WEIDENFELD, Werner; WESSELS, Wolfgang. *Evropská unie od A do Z: příručka evropské integrace*. Praha : Karolinum, 1997. 398 s. ISBN 80-7184-413-6.
- [6] *Evropské právo: základní dokumenty: podle stavu k 1. 10. 2007: ÚZ-Úplné Znění č. 625*. Ostrava : Sagit, 2007. 240 s. ISBN 978-80-7208-640-5.
- [7] *Lisabonská smlouva: konsolidovaný text Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie ve znění Lisabonské smlouvy*. Praha : Úřad vlády ČR, Odbor informování o evropských záležitostech, 2008. 508 s. ISBN 978-80-87041-38-3.
- [8] EACEA – CITIZENSHIP. “Europe for Citizens” programme 2007-2013 [online]. 2008. Dostupné z:
http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/guide/documents/programme_guide_cs.pdf.
- [9] EUR-LEX – ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK. Výzva k předkládání návrhů 2008 – Program Evropa pro občany (2007–2013) [online]. 2009. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:328:0029:0032:CS:PDF>
- [10] EUROPEAN COMMISSION – CULTURE. *Culture programme: a serious cultural investment* [online]. 2008. Dostupné z:
http://ec.europa.eu/culture/our-programmes-and-actions/doc411_en.htm.
- [11] EUROPEAN COMMISSION – PUBLIC OPINION ANALYSIS – FLASH EUROBAROMETER REPORTS. *Flash EB Series #213 – European Union Citizenship* [online]. 2009. Dostupné z: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_213_en.pdf

- [12]EUROSKOP.CZ. *Občanství Evropské unie* [online]. 2009. Dostupné z:
<http://www.euroskop.cz/625/sekce/obcanstvi-evropske-unie/>.
- [13] FINANCIAL PROGRAMMING AND BUDGET. *Documents / Budget 2007* [online]. 2009. Dostupné z: http://ec.europa.eu/budget/documents/2007_en.htm.
- [14] FINANCIAL PROGRAMMING AND BUDGET. *Documents / Budget 2008* [online]. 2009. Dostupné z: http://ec.europa.eu/budget/documents/2008_en.htm.
- [15] FINANCIAL PROGRAMMING AND BUDGET. *Documents / Budget 2009* [online]. 2009. Dostupné z: http://ec.europa.eu/budget/documents/2009_en.htm.
- [16] INSTITUT UMĚNÍ. *Evropa pro občany* [online]. 2009. Dostupné z:
<http://www.institutumeni.cz/index.php?cmd=page&id=211&lang=cs>.
- [17] MĚSTO KOPŘIVNICE. *Kopřivnické noviny ze dne 29. 01. 2009 - Počet obyvatel Kopřivnice stále klesá* [online]. 2009. Dostupné z:
<http://www.koprivnice.cz/index.php?tema=pocet-obyvatel-koprivnice-stale-klesa&id=kopnoviny&clanek=8029&idm=m>
- [18] MĚSTO KOPŘIVNICE. *Poloha a dostupnost Kopřivnice* [online]. 2009. Dostupné z:
<http://www.koprivnice.cz/index.php?id=poloha-dostupnost-koprivnice&idm=t>
- [19] MĚSTO KOPŘIVNICE. *Strategie rozvoje cestovního ruchu v Kopřivnici na léta 2006 – 2010* [online]. 2009. Dostupné z:
<http://www.koprivnice.cz/urad/infozradnice/dokumentyastudie/strategiecestovniruch.pdf>
- [20]MĚSTO KOPŘIVNICE – DOKUMENTY A STUDIE. *Vyhodnocení marketingového výzkumu „Spokojenost s kulturní, informační a muzejní nabídkou v Kopřivnici“ – 2007* [online]. 2009. Dostupné z: <http://www.koprivnice.cz/index.php?id=dokumenty&idm=u>
- [21]MINISTERSTVO KULTURY. *Ekonomika kultury v Evropě, studie vypracovaná pro Evropskou komisi* [online]. 2008. Dostupné z:
<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=1960>.
- [22] MINISTERSTVO KULTURY. *Sdělení Komise o evropském programu pro kulturu v globalizovaném světě* [online]. 2008. Dostupné z:
http://www.mkcr.cz/assets/evropska-unie/dokumenty_rady/st09496.cs07.pdf.
- [23] VEŘEJNÁ DATABÁZE ČSÚ. *Vybrané statistické údaje za obec Kopřivnice*. [online]. 2009. Dostupné z:
http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?cislotab=MOS+ZV01&kapitola_id=5&kontext=t&razeni=ta&pro_3980560=599565

Seznam zkratk a symbolů

zkratka	popis
DNA	Deoxyribonukleová kyselina
EACEA	Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast
EHP	Evropský hospodářský prostor
EU	Evropská unie
ES	Evropské společenství
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Information and Communication Technologies
LAU	Místní samosprávné jednotky
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OSN	Organizace spojených národů
SWOT	Silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky, příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats)
UNESCO	Organizaci OSN pro výchovu, vědu a kulturu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 30. dubna 2009

Jakub Mynářčík

Lubina 228, Kopřivnice, 742 21

Seznam příloh

- Příloha č. 1** „Evropské hlavní město kultury 1985-2019“
- Příloha č. 2A** Ztotožnění se s pojmem „občanství EU“ - graf
- Příloha č. 2B** Informovanost o právech občanů vyplývajících z občanství EU - graf
- Příloha č. 3** Ztotožnění se s pojmem „občanství EU“ - tabulka
- Příloha č. 4** Informovanost o právech občanů vyplývajících z občanství EU - tabulka
- Příloha č. 5** SWOT analýza kultury ve městě Kopřivnice
- Příloha č. 6** Zúčastnění na akci Evropské léto v Kopřivnici
- Příloha č. 7** Přehled financování akce Evropské léto v Kopřivnici ze strany EU

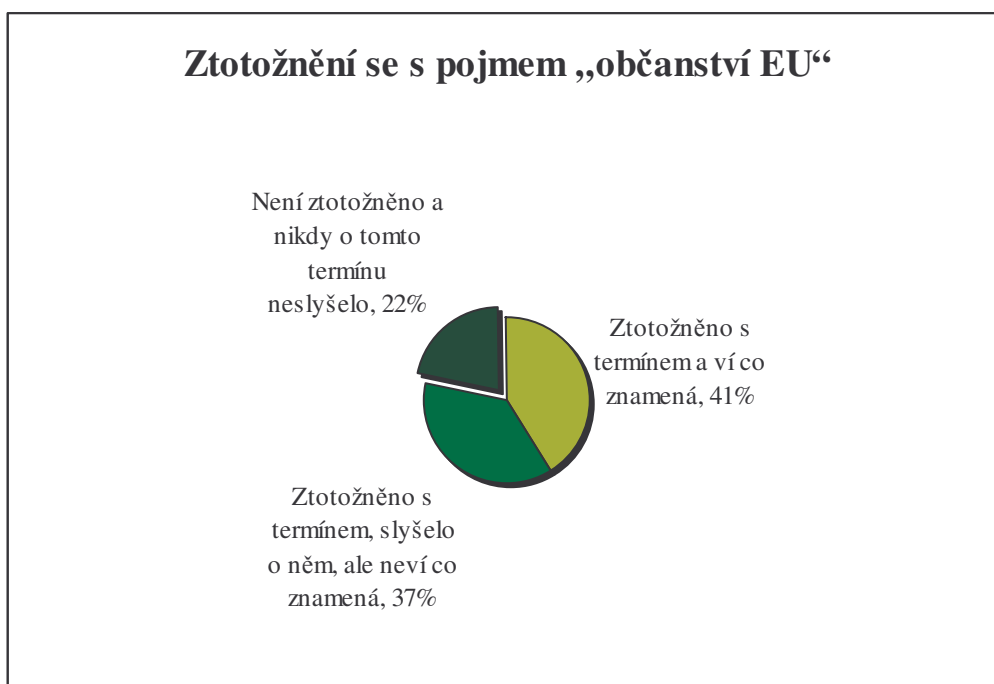
Přílohy

Příloha č. 1 „Evropské hlavní město kultury 1985-2019“

"Evropské hlavní město kultury 1985-2019"	
<i>Rok</i>	<i>Město</i>
1985	Athény (Řecko)
1986	Florencie (Itálie)
1987	Amsterdam (Nizozemí)
1988	Berlín (Německo)
1989	Paříž (Francie)
1990	Glasgow (Skotsko)
1991	Dublin (Irsko)
1992	Madrid (Španělsko)
1993	Antverpy (Belgie)
1994	Lisabon (Portugalsko)
1995	Lucemburk (Lucembursko)
1996	Kodaň (Dánsko)
1997	Soluň (Řecko)
1998	Stockholm (Švédsko)
1999	Výmar (Německo)
2000	Avignon (Francie), Bergen (Norsko), Bologna (Itálie), Brusel (Belgie), Helsinky (Finsko), Krakov (Polsko), Praha (Česko), Reykjavík (Island), Santiago de Compostela (Španělsko)
2001	Porto (Portugalsko), Rotterdam (Nizozemsko)
2002	Salamanca (Španělsko), Bruggy (Belgie)
2003	Štýrský Hradec (Rakousko)
2004	Lille (Francie), Janov (Itálie)
2005	Cork (Irsko)
2006	Patras (Řecko)
2007	Lucemburk (Lucembursko), Sibiu (Rumunsko)
2008	Liverpool (Spojené království), Stavanger (Norsko)
2009	Linec (Rakousko), Vilnius (Litva)
2010	Essen (Německo), Pécs (Maďarsko), Istanbul (Turecko)
2011	Turku (Finsko) - Tallin (Estonsko)
2012	Guimarães (Portugalsko) - Maribor (Slovinsko)
2013	Marseille (Francie) - Košice (Slovensko)
2014	<i>města nebyla dosud vybrána (Švédsko) - (Lotyšsko)</i>
2015	<i>města nebyla dosud vybrána (Belgie) - (Česko)</i>
2016	<i>města nebyla dosud vybrána (Španělsko) - (Polsko)</i>
2017	<i>města nebyla dosud vybrána (Dánsko) - (Kypr)</i>
2018	<i>města nebyla dosud vybrána (Nizozemsko) - (Malta)</i>
2019	<i>města nebyla dosud vybrána (Itálie) – (Bulharsko)</i>

Zdroj: <http://www.ostrava2015.cz/web/structure/co-je-evropske-hlavni-mesto-kultury-8.html>

Příloha č. 2A Ztotožnění se s pojmem „občanství EU“ - graf

Příloha č. 2B Informovanost o právech občanů vyplývajících z občanství EU - graf

Zdroj: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_213_en.pdf

Příloha č. 3 Ztotožnění se s pojmem „občanství EU“ - tabulka

Ztotožnění se s pojmem „občanství EU“				
	Celkem respondentů	%, které je ztotožněno a ví co co tento termín znamená	%, které je ztotožněno, o tomto termínu již slyšelo, ale neví co tento termín přesně znamená	%, které není ztotožněno a nikdy tento termín neslyšelo
EU27	27080	41,4	36,7	21,5
Belgie	1002	32	31,8	35,3
Bulharsko	1004	33,2	56,1	10,5
Česká rep.	1004	39	45,8	14,9
Dánsko	1002	31,6	39,7	28,3
Estonsko	1001	47	47,1	4,8
Finsko	1003	44	47,8	8,2
Francie	1008	34,4	43,1	22,4
Irsko	1000	40,9	35	23,7
Itálie	1005	65,4	25,9	8,3
Kypr	1006	46,9	36	16,7
Litva	1003	47,4	40,8	11,4
Lotyšsko	1001	37,1	50,2	12,4
Lucembursko	1004	50,2	26	23,4
Maďarsko	1007	49,7	43,7	6,5
Malta	1001	47,2	30,2	20,6
Německo	1002	19,9	39,9	40
Nizozemí	1000	34,9	32,5	32,4
Polsko	1004	31,2	51,3	17,5
Portugalsko	1002	42,6	34,7	20
Rakousko	1001	30,5	40	29,3
Rumunsko	1001	56,2	37,4	5,8
Řecko	1002	44	37,8	18
Slovensko	1005	56,3	34,8	8
Slovinsko	1008	53,6	34,4	11,4
Spojené kr.	1000	44,6	29,5	25,1
Španělsko	1004	63,1	24,1	12,3
Švédsko	1000	36,5	42,8	19,9

Zdroj: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_213_en.pdf

Příloha č. 4 Informovanost o právech občanů vyplývajících z občanství EU - tabulka

Informovanost o právech občanů vyplývajících z občanství EU					
	Celkem respondentů	% Vůbec neinformováni	% Špatně informováni	% Dobře informováni	% Velmi dobře informováni
EU27	27080	18,8	48,9	27,7	3,2
Belgie	1002	21,2	46,7	27,4	2,1
Bulharsko	1004	14,1	51,3	28,7	5,1
Česká rep.	1004	20,9	47,1	26,4	3,6
Dánsko	1002	8,9	45	39	5
Estonsko	1001	11,4	39,6	40,8	4,4
Finsko	1003	6,7	54,1	36,3	2,6
Francie	1008	23,3	52,4	22,3	1,3
Irsko	1000	14,1	41,9	37,9	4,4
Itálie	1005	16,9	52,9	26,5	3,7
Kypr	1006	16,8	37,9	35,2	10,1
Litva	1003	14,9	57,7	23,7	2,7
Lotyšsko	1001	22,1	56,1	17,4	4,1
Lucembursko	1004	10,3	44,7	40,6	3,2
Maďarsko	1007	13,5	54,5	29,3	1,4
Malta	1001	10,7	37,5	43,7	5,8
Německo	1002	22,2	43,8	30,4	2,6
Nizozemí	1000	15,6	49,5	26,8	1,4
Polsko	1004	10,5	55,8	31,4	1,5
Portugalsko	1002	14,5	57,8	24,3	1,3
Rakousko	1001	15,7	44,6	36,1	2,6
Rumunsko	1001	12,7	44,9	35,8	5,9
Řecko	1002	23,8	45,8	24,8	5,4
Slovensko	1005	13,9	44,6	36,2	4,8
Slovinsko	1008	9,4	41,3	43,6	5
Spojené kr.	1000	25,8	44,6	20,8	5,4
Španělsko	1004	16,6	50,1	28,5	3,9
Švédsko	1000	21,5	47,1	28,6	1,9

Zdroj: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_213_en.pdf

SWOT analýza kultury ve městě Kopřivnice

Silné stránky:

- existence komplexu muzejních expozic, především expozice Technického muzea,
- součást Lašské brány s velmi různorodým potenciálem v cestovním ruchu, který se vzájemně doplňuje; obnovující se spolupráce s obcemi Lašské brány,
 - slavní rodáci,
- zázemí pro provozování širokého spektra letních i zimních sportů,
 - naučná stezka vedoucí městem a jeho okolím,
 - cyklostezka projektu Greenways procházející městem,
- zapojení místních atrakcí do balíčků zážitků Valašského království,
 - spolupráce s Valašským královstvím.

Slabé stránky

- absence historického jádra města a nedostatečně upravených a vybavených veřejných prostranství,
- nevyhovující kvalita, struktura a kapacita ubytovacích zařízení – neexistuje kempu, místa pro stanování a karavany, rodinné penziony, hotel vyšší kvality, ubytování pro rodiny s dětmi a kvalitní ubytovací kapacity minimálně v rozsahu jednoho autobusu,
- nízká profesionalita obsluhujícího personálu v ubytovacích a stravovacích zařízeních a obecně nízká kvalita lidských zdrojů ve službách,
 - žádné ubytovací zařízení nemá certifikaci dle klasifikace sdružení HO. RE. KA,
 - žádné ubytovací, stravovací či jiné zařízení nemá certifikaci „Cyklisté vítání“,
 - chybějící stylová stravovací zařízení s kvalitní kuchyní a místními specialitami,
 - neexistence místní gastronomické speciality,
- nedostatečný prodej suvenýrů a upomínkových předmětů s kopřivnickou tematikou,
 - špatný stav přístupových komunikací,
- špatné propojení veřejnými dopravními prostředky s obcí Hukvaldy,
 - nedostatečná kapacita parkovacích ploch u turistických atrakcí,
 - nedostatečné označení přístupů k některým turistickým cílům,
- chybějící inventář a informační tabule u cyklotras procházejících městem,
- chybějící doprovodné služby v rámci cykloturistiky (půjčovna kol, úschovny kol u atrakcí),
 - málo rozvinutá agroturistika,
 - areál Tatry, a.s. narušující vzhled města.

Příležitosti

- využití polygonu Tatry v cestovním ruchu,
- zvýšení návštěvnosti expozic pořádáním doprovodných akcí,
- spolupráce obcí Lašské brány a využití potenciálu destinace,
 - spolupráce s podnikateli,
- vytvoření produktových balíčků a dalších balíčků zážitků Valašského království,
 - získávání prostředků ze Strukturálních fondů EU,
 - nové aktivity podnikatelské sféry,
 - využití nových webových stránek.

Ohrožení

- nedostatek prostředků na dotisky nových propagačních materiálů,
 - negativní přístup Tatry, a. s. k využití polygonu,
- přetrvávající nízká kvalita pracovníků v podnikatelské sféře,
- neochota podnikatelské sféry spolupracovat při rozvoji cestovního ruchu,
 - přístup podnikatelů ke zkvalitňování poskytovaných služeb,
 - nevyjasněná budoucnost lyžařského areálu.

Příloha č. 6 Zúčastnění na akci Evropské léto v Kopřivnici

Zúčastnění na akci Evropské léto v Kopřivnici									
Město	Země	Celkový počet zúčastněných	Příjezd	Odjezd	Věk			Pohlaví	
					>25	26-65	<65	Muž	Žena
Myszków, kulturní delegace	Polsko	37	20. 8.	25. 8.	33	4	0	18	19
Myszków, oficiální delegace	Polsko	4	22. 8.	24. 8.	0	4	0	2	2
Trappes, kulturní a oficiální delegace	Francie	14	20. 8.	25. 8.	3	9	2	8	6
Zwönitz, oficiální delegace	Německo	3	20. 8.	24. 8.	0	3	0	1	2
Congleton, kulturní delegace	Velká Británie	5	21. 8.	24. 8.	0	5	0	0	5
Congleton, kulturní delegace	Velká Británie	1	21. 8.	26. 8.	0	1	0	0	1
Congleton, oficiální delegace	Velká Británie	4	20. 8.	26. 8.	0	3	1	4	0
Castiglione del Lago	Itálie	0	x	x	x	x	x	x	x
Celkem		68			36	29	3	33	35

Zdroj: Město Kopřivnice, 2008

Příloha č. 7 Přehled financování akce Evropské léto v Kopřivnici ze strany EU

Přehled financování akce Evropské léto v Kopřivnici ze strany EU

(A) Organizační náklady

	Město	Počet zúčastněných	Celkový počet dnů	Koeficient	Výpočet za město (EUR)
1a	Myszków (kulturní delegace)	37	6	13.41	2 977,02
1b	Myszków (oficiální delegace)	4	3	13.41	160,92
2	Trappes (oficiální a kulturní delegace)	14	6	13.41	1 126,44
3	Zwönitz (oficiální delegace)	3	5	13.41	201,15
4a	Congleton (kulturní delegace)	5	4	13.41	268,2
4b	Congleton (kulturní delegace)	1	6	13.41	80,46
4c	Congleton (oficiální delegace)	4	7	13.41	375,48
5	Castiglione del Lago	x		x	0
Celkem (A) = (organizační náklady pro pořádající město)					5 189,67

(B) Cestovní náklady

	Město	Počet zúčastněných	Celková vzdálenost tam a zpět v kilometrech	Výpočet za město (EUR) Koeficient 0,027
1	Myszków	41	368	407,376
2	Trappes	14	2 868	1 084,10
3	Zwönitz	3	1 038	84,078
4	Congleton	10	3 766	1 016,82
Celkem (B) = (cestovní náklady pro pozvaná města)				2 592,378

(C) Celkové náklady

Celkem (C) = (A) + (B)

7 782,048

Zdroj: Město Kopřivnice, 2008